ሓዳስ ኤርትራ

መበል 35 ዓመት ቁ.160 | ዓርቢ 6 መጋቢት 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ምልክታት ረኽሲ ሳንቡእ
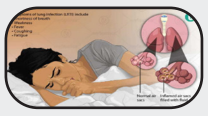

ገጽ 3
ኲናት ማእከላይ ምብራቕን ቀጠባዊ ጽልዋታቱን

ገጽ 4
ዋና ኣለዎ'ቲ ባሕሪ

ገጽ 5
ወራር ቀይሕ ኮኾብን ታኼላ ቀይሕ መስመርን

ገጽ 11
ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ገሪብ ብሓኸላ

ኤርትራውያን ዲያስፖራ፡ ንሃገራዊ መደባት ዝሕግዝ ንጥፈታት ኣሰላሲሎም

ኣብ ስዊዝርላንድ፡ ጀርመንን ስዑድያን ዝነብሩ ኤርትራውያን፡ ውዳቤታቶም ብምድልዳል ሃገራዊ መደባት ንምዕዋት ዝዓለመ መደባት ኣሰላሲሎም።

ስዊስ

በዚ መሰረት፡ ፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ስዊዝርላንድን ቀዋሚ ልኡኽ ኣብ ውድብ ሕቡራት ሃገራትን ካልኦት ኣህጉራውያን ትካላትን ኣብ ጀነቫ ኣቶ ሃብቶም ዘርኣይ፡ ኣብ ከተማ በርን ምስ ሓለፍቲ ኤርትራውያን ውዳቤታት ኣብ ዘገበሮ ርክብ፡ ኤርትራ ናጽነታን ልኡላውነታን ዓቂባ በጺሓቶ ዝሎ መድረኽ ብዝርዝር ድሕሪ ምግላጽ፡ ኣብ ከተባብኦም ህዝቦም ብምንቃሕን ብምውሳኽን ልምዓታዊ መደባት ንምድንፋዕ መሪሕ ተራ ክጻወቱ ጸዊዑ።

ሓላፊ ህዝባውን ኮማውን ጉዳያት ኣብ ስዊዝርላንድ ኣቶ እስማዒል መሓመድ-ኑር ብወገኑ፡ መንግስቲ ኤርትራ ማሕበራዊ ፍትሒ ንምንጋስ ምዕሩይ ዝርግሐ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንምርግጋጽን ብወህደት ህዝቡን ሰራዊትን ኣብርቲዑ ይሰርሕ ከምዘሎ ብምጥቃስ፡ ዜጋታት ንቕሓቶም ኣበሪኾም መሳርያም ከስጥሙ፡ መድረኽ ዝሓቶ ከምዝኾነ ኣብሪሁ።

ብተመሳሳሊ፡ ንኤርትራውያን ነበርቲ ከተማ ፍራንክፈርትን ከባቢኣን - ጀርመን፡ “ንቑሕን ሓያልን ተሳትፎ ህዝቢ፡ ኣብ ምሕያል ውዕብ” ከምኡ'ውን ኣብ “ኣሰራርሓ ቈንስላዊ ኣገልግሎት ዘተኰረ ሰፊሕ ህዝባዊ ሰሚናር ተኻዪዱ።

ሓላፊ ህዝባውን ኮማውን ጉዳያት ኣቶ ጠዓመ ሃይለ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ምህናጽ ሃገር ቀጻሊ መስርሕ ስለዝኾነ፡ ንቑሕን ሓያልን ተሳትፎ ናይ ነፍሲ-ወከፍ ዜጋ ከምዝሓትት ብምግላጽ፡ ሓያል ውዳበ ብቐጻሊ ሰሪሑ ስለዝህልው፡ ኣብ ስደት ዝነብር ህዝቢ ንጥፈታቱ ንኽየዛዝዘ ምስራሑ፡ ናይ ኩሉ ዜጋ ሓላፍነት ከምዝኾነ ኣጊሉ።

ጠቕላሊ ቈንስል ኣቶ ክብረኣብ ተኽስተ ብወገኑ፡ ኣብ መስርሕ ኣገልግሎት ቈንስላዊ ስርሓትን ሓተትቲ ክማልእዎ ዘለዎም ቅጥዕታትን ኣተኩሩ ሰፊሕ መግለጺ ሂቡ።

ፍራንክፈርት - ጀርመን

ብኻልእ ወገኑ ኤርትራውያን ነበርቲ ሪያድን ከባቢኣን ከምኡ'ውን ደማምን ከባቢኣን - ስዑዲ-ዓረብ፡ ብ5ን 13ን ለካቲት፡ ፈጻሚት ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ስዑዲ ዓረብ ወ/ሮ ወይኒ ገረዝጊሄር ኣብ ዝተረኽበትሉ፡ 8 መጋቢት - ኣህጉራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ ጸንቢለን።

ሃማደኤ ጨንፈር ሪያድን ከባቢኣን ስዑዲ-ዓረብ ኣብ ዘካየድኦ መደብ ኣደ-መዝበር ናይ'ቲ ጨንፈር ወ/ሮ ኤልሳ ኪዳነ ኣብ ዘስመዓቶ ቃል፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ዘካየዶ ቃልሲ ንናጽነት፡ ማሕበራዊ ፍትሒ ዝሰረቱ ወርቃዊ መትከላትን ክብርታትን ብምኽታሉ፡ ኣብ ማዕርነት ዝተሰረተ ሰደትን ጥምረትን ኣብ ምንዳቕ ዓቢ ቁልሕታ ሂቡ ሳላ ዝሰርሐ፡ ኣብ ገዛእ ዓቕሙ ዝተኣማመነ ሓያል ህዝብን ሃገርን ክፈጥር ከምዝበቕዐ ገሊጹ።

ኤርትራውያን ነበርቲ ምብራቕ ስዑዲ-ዓረብ - ደማምን ከባቢኣን ኣብ ዘካየድኦ ተመሳሳሊ ጽንብል፡ ታሪኽ ኤርትራውያን ደቂ-ኣንስትዮ ብፊልም ንምቕራጽን ብመልክዕ መጽሓፍ ንምስናድን ዝወጸ ፕሮጀክት ንምዕዋት ገንዘባዊ ኣበርክቶ ንዘበርከ 73 ኣባላት፡ ወረቐት ምስጋና ተዋሂቡ።

እቲ ጽንብላት፡ ብባህላውን ስነ-ጥበባውን ምርኢት ደሚቑ ነይሩ።

ሰ/ቀ/ባሕሪ - ጨንፈር ትምህርቲ ኣብ ግብራዊ ምርምር ዝተኰረ ዘተ ወዲቡ

ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ብቕዓት ትምህርቲ ንምምሕያሽ ኣብ ዝሕግዝ ግብራዊ ምርምር ዘተኰረ ዘተ፡ ምስ መምህራን፡ ሱፐርቫይዘራትን ኣብ ኩሉ ጽፍሕታት ትምህርቲ ዝርከቡ ሓለፍትን ንኡሳን ዞባታት ጊንዳዕን ባጽዕን ኣካዪዱ።

ኣብ'ቲ ብ1ን 2ን መጋቢት ኣብ ባጽዕ ዝተኻየደ ዘተ፡ ኣብ ሚኒስትሪ ትምህርቲ ክኢላ ምርምርን መጽናዕትን መምህር ብርሃ ደሞዝ፡ ንዝበጋገስ ዘሎ ኣብ ግብራዊ ምርምር ዘተኰረ ንጥፈታት ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ኣብ መስርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን ዘጋጥሙ ብድሆታት ብዕምቈት ንምጽናዕን ስነ-ፍልጠታዊ መፍትሒ ሓሳባት ንምንዳይን ዓሊሙ ከምዝተወደበ ጠቒሱ፡ ተሳተፍቲ ኣብ'ቲ ዘተ ከም መበገሲ ወሰዶም ግብራዊ ምርምራት ክካይዱ ተላቢዩ።

ኣብ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ ሓላፊ ኣሃዱ ምምዕባል ዓቕሚ-ሰብ መምህር ግርማይ ዘርኢያቆብ ብወገኑ፡ ግብራዊ ምርምር ኣብ ሞያኻ ዝለዓለ ፍልጠት ዝህብ ዘዕምቕ ምኻኑ ብምሕባር፡ ኣብ ምርግጋጽ ብቕዓት ትምህርቲ ወሳኒ ተራ ንኸበርክት ዝበጋገስ ዘሎ ግብራዊ ምርምራት ንኽሰፍሕ ዝምልከቶም ኣካላት እጃሞም ከበርክቱ ኣዘኻኺሩ።

ተሳተፍቲ ኣብ ዝቐረቡ ዛዕባታት ድሕሪ ምዝታይ፡ ኣብ ምሕያል ግብራዊ ምርምር ዝሕግዝ ርእይቶታትን ለበዋታትን ኣቕሪቦም።

ኣብ መወዳእታ፡ ሓላፊት ምምሕዳርን ፋይናንስን ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ሰ/ቀ/ባሕሪ መምህር ኣምና ሳልሕ፡ ኣብ ኩሉ ትምህርታዊ ንጥፈታት ግብራዊ ምርምራት ንምክያድ ልምምድ ከምዘድሊ ብምጥቃሱ ግብራዊ ምርምር ኣብ ባይታ ዘምጽኦ ተጨባጢ ወጽኢት ክዕምዕም ከምዝኽእል ገሊጹ።

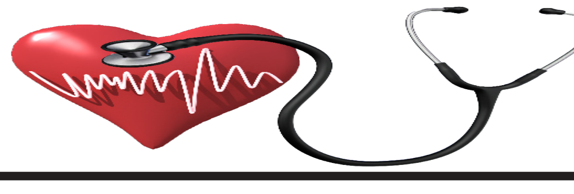

ጥዕና

ሱሌማን ኣሕመድ

ምልክታት ረኽሲ ሳንቡእ

ቫይረስ፡ ባክተርያ ወይ'ውን ዕሲ (fungus) ናብ ሳንቡእ ኣትዩ ቁጥዐ/ ነድሪ ምስ ዘስዕብ ረኽሲ ሳንቡእ ይፍጠር። ረኽሲ ሳንቡእ ብዓይነቱ ካብ ፈኲስ ክሳብ ኣዝዩ ከቢድ ተባሂሉ ይፈላለ።

ረኽሲ ሳንቡእ ኣብ ሓንቲ ወይ ኣብ ክልቲአን ክፍልታት ናይ'ታ ኣካል ክጋጥም ይኽእል። ሓደ ካብቲ ኣዝዩ ልሙድ ተባሂሉ ዝፍለጥ ረኽሲ ሳንቡእ ኒሞኒያ እዩ። ኒሞንያ ኑዩም ነኣሽቱ ከረጺታት ኣየር ናይ ሳንቡእ እዩ ዘጥቅዕ። ብዙሕ ግዜ ብዘተኣሳሰረ ባክተርያ ይስዕብ። ብቫይረስ ወይ ብዕሲ'ውን ክስዕብ ይኽእል እዩ። ሓደ ኒሞንያ ዝሓመመ ሰብ ኣብ ጥቓኻ ኮይኑ ብዘይ መሸፈኒ ኣፍ ምስ ዝስዕል ወይ ዘህንጥስ እቲ ሕማም ናባኻ ክሰግር ይኽእል።

ኣገዳስነት ሳንቡእ

ኩሉም ኣብ ሰብነትና ዘለዉ ዋህዮታት ብህይወት ክነብሩ ኦክሲጅን የድልዮም። እቲ ናብ ውሽጥና ንስሕቦ ኣየር፡ ኦክሲጅንን ካልኦት ዓይነት ጋዛትን ዝሓዘ እዩ። ቀንዲ ዕማም ስርዓት እስትንፋስ ሰብነትና፡ ንጹህ ኣየር ናብ ውሽጢ ሰብነትና ኣእቲዩ ዝተቓጸለ ጋዝ ካብ ሰብነትና ምግላፍ እዩ።

ኦክሲጅን ሓንሳብ ኣብ ሳንቡእና ምስ ኣተወ፡ ብሻምብቆታት ደም ኣቢሉ ናብ መላእ ሰብነትና ይበጽሕ። እቲ ዝተቓጸለ ኦክሲጅን በቶም ሻምብቆታት ናብ ሳንቡእ ተመሊሱ፡ ብመንገዲ እስትንፋስ ናብ ደገ ይወጽእ። እዚ ብመንገዲ ስርዓት እስትንፋስ ዝካየድ ማስርሕ - 'ምቕያር ጋዝ' (gas exchange) ተባሂሉ ይጽዋዕ።

ብዘውሓሸ፡ ስርዓት እስትንፋስ ኣካላትና፡ ንእስትንፋስ ዘጠዓዕም ካልእ ዝተፈላለየ ንጥፈታት የካይድ እዩ።

- ናብ ውሽጢ ሰብነትና ኣየር ብምእታው፡ መቐትን ጠልን ሰብነትና ዝተመዓራረየ ከም ዝኸውን ይገብር።
- ብምስዓል፡ ብምህንጣስ ወይ ብማስርሕ ምጽራይ፡ ሰብነትና ብዘጓዳኢ ሳብስታንስ ከይጥቃዕ ይከላኸለልና።
- ሰብነትና ንዝገራት ብምንባእ ሽታታት ክለሊ'ውን ይሕግዘና።

ረኽሲ ሳንቡእ እንታይ እዩ፧

ካብን ናብን ሳንቡእ ኣየር ዘቀባብል ሻምብቆ ጉርጉማ (bronchial tube) ሕማም ብዘስዕቡ ማለት ብታህዋስያን ባክተርያ፡ ቫይረስ ወይ ዕሲ ምስ ዝጥቃዕ ሕማም 'ብሮንካይትስ' (bronchitis) ክትሓዞም ትኽእል። 'ብሮንካይትስ' ብዙሕ ግዜ ካብ ብባክተርያ ብቫይረስ እዩ ዝስዕብ።

ቫይረስ ንሳንቡእ ወይ ንሻምብቆታት ኣየር ናይ ሳንቡእ ክጥቅዕ ይኽእል እዩ። ኣብ ከምዚ ኩነታት፡ እቲ ሕማም 'ብሮንክዮላይትስ' (bronchiolitis) ተባሂሉ እዩ ዝጽዋዕ። እዚ ሕማም'ዚ ብዙሕ ግዜ ንቖልዑት እዩ ዘጥቅዕ።

ከም ኒሞኒያ ዝኣመሰሉ ረኽሲ ሳንቡእ ኣዝዮም ሓደገኛታት እዮም። እቲ ጉዳይ ድኹም ስርዓት ምክልኻል ሕማም ወይ ብሕዱር ሕማም ዝተሳቐየ ኮይኑ ምስ ዝጸንሕ፡ ረኽሲ ሳንቡእ ኣብ ሓጺር እዋን ክሳብ ሞት ክበጽሕ ዝኽእል ከቢድ ጉድኣት የውርድ።

ምልክታት ረኽሲ ሳንቡእ

ምልክታት ረኽሲ ሳንቡእ ካብ ፈኲስ ክሳብ ኣዝዩ ከቢድ ተባሂሉ ይግለጽ። ረኽሲ ሳንቡእ ዘርእዮ ምልክት፡ ብዕድሜ፡ ብጥዕናዊ ኩነታት ናይቲ ግዳይ፡ ብጠንቂ ናይቲ ረኽሲን ካልእን ረቛሒታት ይፈላለ።

ምልክታት ረኽሲ ሳንቡእ ምስ ምልክታት ጉንፋዕን ኢንፍልወንዛን ይመሳሰል እዩ። ረኽሲ ሳንቡእ ዘርእዮ ምልክታት ግን ካብ ጉንፋዕን ኢንፍልወንዛን ነዊሕ እዋን ዝጸንሕ እዩ።

ረኽሲ ሳንቡእ ዘለዎ ሰብ ክርእዮም ዝኽእል ምልክታት፦

ሓፈሻዊ ዓኽታ ዘለዎ ተደጋጋሚ ሰዓል

ሰዓል ብሰንኪ ቁጥዐ/ ነድሪ፡ ኣብ ሻምቆታት ወይ ከረጺት ኣየር ናይ ሳንቡእ ንዘእከቡ ዓኽታ ንደገ ንምውጻእ ዝሕግዝ መከላኸሊ እዩ። እቲ ዓኽታ ደም ዝተሓወሶ'ውን ክኸውን ይኽእል እዩ።

'ብሮንካይትስ' ወይ ኒሞንያ ዘለዎ ሰብ ዘውጽኦ ዓኽታ ዝተፈላለየ ሕብሪ ዘለዎ ክኸውን ይኽእል፦

- ጸሩይ ዓኽታ፡
- ጻዕዳ ዓኽታ፡
- ቀጠልያ ዓኽታ ወይ፡
- ብጫው ዝበለ ዓኽታ።

እቲ ምስዓል ክሳብ ካልኦት ምልክታት ናይቲ ሕማም ዝሓዩ ንሰሙናት ክቕጽል ይኽእል።

ዝወግእ ቃንዛ ኣፍ-ልቢ

ብሰንኪ ረኽሲ ሳንቡእ ዝፍጠር ቃንዛ ኣፍ-ልቢ፡ ሸቐሸቕን ወጋእን እዩ። እቲ ቃንዛ ብዕምቈት ኣብ እትስዕልን እተስተንፍስን እዋን ብፍላይ መለሱ ዝበኣሰ ይኸውን። ሓደ ሓደ ግዜ፡ እቲ ቃንዛ ኣብ ላዕለዋይን ማእከላይን ሸነኽ ዓንዲ ሕቖ ክስመዓካ ይርኣ እዩ።

ረሲሒ

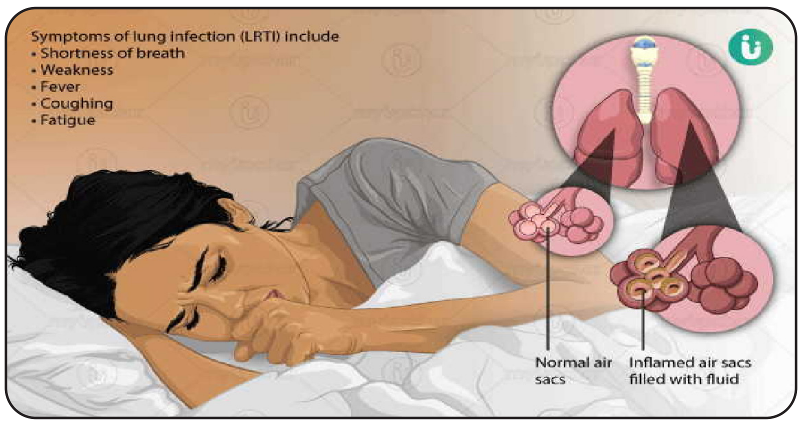

ሰብነትና ንዘይኻ ረኽሲ/ ሕማም ንምጥፋእ ክቃለስ እንከሎ ዘርእዮ ምልክት - ረሲሒ እዩ። እቲ ልሙድ መቐት ሰብነትና 37 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ (98.6 ዲግሪ ፋራናይትስ) እዩ። ብባክተርያ ብዘስዕብ ረኽሲ ሳንቡእ ተጠቒዕና ምስ እንህሉ ግና መቐት ሰብነትና ክሳብ 40.5 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ (105 ዲግሪ ፋራናይት) ክበጽሕ ይኽእል። እዚ ኣዝዩ ሓደገኛ መቐት ሰብነት እዩ።

ዝኾነ ሰብ መቐት ሰብነቱ ልዕሊ 38.9 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ (102 ዲግሪ ፋራናይት) ምስ ዝበጽሕ ዝተፈላለዩ ካልኦት ምልክታት ከርኢ ይጅምር፦

- ምሕር ረሃጽ፡
- ቁራቁሩ ምባል፡
- ቃንዛ ጭዋዱ፡
- ንቕጸት ሰብነት፡
- ተደጋጋሚ ቃንዛ ርእሲ፡
- ድኻም ሰብነት ወዘተ።

ስለዚ፡ መቐት ሰብነትና ልዕሊ 38.9 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ (102 ዲግሪ ፋራናይት) ምስ ዝበጽሕ ተቐላጢፍና ናብ ሕክምና ክንከይድ ይግባእ።

ቃንዛ ሰብነት

ረኽሲ ሳንቡእ ምስ ዘጋጥመካ ጭዋዳታትካን ዓንዲ ሕቖኻን ክቖንዘወካ ንቡር እዩ። እዚ ቃንዛዚ 'ምያልጂያ' (myalgia) ይበሃል። ብሰንኪ ረኽሲ ሳንቡእ ኣብ ጭዋዳታት ሰብነት ነድሪ ክፍጠር ይኽእል እዩ። እዚ ድማ፡ ቃንዛ ሰብነት የስዕብ።

ጸረርታ ኣፍንጫ

ረኽሲ ሳንቡእ ዘለዎ ሰብ ኣፍንጮኡ ቀጢን ንፉጥ ጸረር ካብ ምባል ኣየቋርጽን እዩ። ኣብ ዝስዕሉን ዘህንጥሱን እዋን እቲ ጸረርታ መለሱ ክበዝሕ እዩ ዝርአ።

ሕጽረት እስትንፋስ

ሓደ ካብቲ ሓደገኛ ምልክት ረኽሲ ሳንቡእ ሕጽረት እስትንፋስ እዩ። ረኽሲ ሳንቡእ ዘለዎ ሰብ ብኣግኡ ኣሊልዩ ክፍወስ ምስ ዘይክእል ንሕጽረት እስትንፋስ እዩ ዝቃላዕ። ኣብዚ ደረጃዚ ዝበጽሐ ግዳይ ብቕልጡፍ ናብ ሕክምና ክበጽሕ ይግባእ።

ምስልካይ

ሰብነትና ነቲ ረኽሲ ንምሕዋይ ኣብ ዝቃለሰሉ እዋን ቀጻሊ ድኻምን ምስልካይን ክፈጥረልና ንቡር ተርእዮ እዩ። ስለዚ፡ ኣብ ከምዚ ኩነታት እኹል ዕረፍቲ ክንረክብ ይግባእ።

ጸጽ ምባል (Wheezing)

ብረኽሲ ሳንቡእ ዝተጠቕዐ ግዳይ ኣየር ንደገ ኣብ ዘውጽኣሉ እዋን፡ 'ጸጽ' ዝበል ድምጺ የውጽእ እዩ። እዚ ድማ ብሰንኪ ረኽሲ እቶም ኣየር ዘውጽኡ ሻምብቆ ስለ ዝጸቡ እዩ።

ከንፈርን ቆርበት ሰብነትን ሰማያዊ ሕብሪ ክሕዝ ምርኣይ

ረኽሲ ሳንቡእ ዚጋጠሞ ሰብ ሕጽረት እስትንፋስ ክርኢ ዘለዎ ተኽእሎ ዝለዓለ እዩ። ሰብነቱ እኹል ኦክሲጅን ስለ ዘይረክብ ድማ ሕብሪ ቆርበት ሰብነቱ ወይ ከንፈሩ ሰማያዊ ሕብሪ ክሕዝ ይርኣ።

ጥዑጥዕ ዝበል ዘይንቡር ድምጺ ኣብ ሳንቡእ

ሓደ ካብ ምልክታት ረኽሲ ሳንቡእ፡ ኣብታ ኣካል ዘይንቡር ጥዑጥዕ ዝበል ድምጺ ምስማዕ እዩ። እዚ ብሕክምናዊ ኣገላልጻ 'ባይባሲላ' (bibasilar) ይበሃል። ሓኪም ነዚ ድምጺ'ዚ 'ስቴቶስኮፕ' ተጠቒሙ እዩ ክሰምዖ ዝኽእል።

ጠንቂ ረኽሲ ሳንቡእ

እቶም ልሙዳት ብቫይረስ ወይ ብባክተርያ ክስዕቡ ዝኽእሉ ረኽሲ ሳንቡእ

- ኒሞንያ (pneumonia)፡
- 'ብሮንካይትስ' (bronchitis)፡
- 'ብሮንክዮላይትስ' (bronchiolitis) እዮም።

ብዕሲ ክመጽእ ዝኽእል ረኽሲ ሳንቡእ ሳሕቲ እዩ።

- 'ኒሞሳይስቲስ ጂሮቨቺ' (Pneumocystis jirovecii)፡
- 'ስፐርጂሉስ' (Aspergillus)፡
- 'ሂስቶፕላዝማ ካፕስላቱም' (Histoplasma capsulatum) ከም ኣብነት ይጥቀሱ።

ኒሞንያ

ኒሞንያ፡ ኣብ ሓደ ወይ ኣብ ክልቲኡ ክፋል ናይ ሳንቡእ ብዝርኣ ረኽሲ ዝፍጠር ሕማም እዩ። ነድሪ ሳንቡእ ተባሂሉ ይግለጽ። ብባክተርያ፡ ቫይረስ ወይ ዕሲ (fungi) ክኽሰት ይኽእል። ብባክተርያ ዝፍጠር ሕማም ኒሞንያ ብፍላይ ኣብ ኣፍሪቃ ብብዝሒ ዝርአ ዓይነት ናይቲ ሕማም እዩ።

ኒሞንያ ኣብ ለቆታ ንፋስ/ ኣየር ናይ ሳንቡእ ማለት ኣልቭዮሊ (alveoli) ምቕጻል ይፈጥር። እቲ ለቆታ ኣልቭዮሊ (alveoli) ብፈሳሲ ወይ ምግሊ (pus) ይመልእ። ንኽተስተንፍስ ድማ ከቢድ ጸገም ይፈጥር።

ዓልገት ወይ ዓኽታ ዘፈጥር ሰዓል፡ ረሲሒ፡ ረሃጽ፡ ቁራቁሪ ምባል፡ ሕጽረት ምስትንፋስ፡ ቃንዛ ኣፍልቢ ግለ ካብቶም ብቐዳምነት ዝጥቀሱ ምልክታት ሕማም ኒሞንያ ማለት ነድሪ-ሳንቡእ እዮም። ካልኦት ምልክታት ናይቲ ሕማም፡ ብመሰረት ጠንቅን እቲ ሕማም ዘውርዶ ክብደት ጉድኣትን ይፈላለ እዩ። ዕድመን ሓፈሻዊ ኩነታት ጥዕና ናይቲ ግዳይ'ውን ንኽብደትን ጠንቅታት ናይቲ ሕማምን ዝተፈላለየ ከም ዝኸውን ይገብሮ።

ፍልልይ ምልክታት ናይ'ቲ ሕማም ብጠንቂ

- ብቫይረስ ዝተኸሰተ ሕማም ኒሞንያ (ነድሪ-ሳንቡእ) ምልክታቱ ከም ናይ ጉንፋዕ እዩ ዝጅምር። ጸጽታ ዘለዎ ናይ ኣተነፋፍሳ ጸገማት ድማ የርኢ። እቲ ግዳይ ዝያዳ ምልክታት ምስ ኣርኣየ ካብ 12 ክሳብ 36 ሰዓታት ድሒሩ ልዑል ረሲሒ ከርኢ ይጅምር።
- ብባክተርያ ዝኸሰተ ሕማም ኒሞንያ ብልዑል መቐት ሰብነት እዩ ዝጅምር። እቲ መቐት ልዕሊ 40.5 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ (105 ዲግሪ ፋራናይት) ይበጽሕ። ብዙሕ ከም እትርህጽ፡ ከንፈርካን ጽፍሪ ኣጻብዕትኻን ድማ ሰማያዊ ሕብሪ ከም ዝሕዝ ይገብር።

ፍልልይ ምልክታት ናይ'ቲ ሕማም ብዕድመ

- ትሕቲ 5 ዓመት ህጻናት ቅልጡፍ ዝኾነ ኣተነፋፍሳ የርእዩ።
- ናጽላ/ ዕሸላት ተምላስ የርእዩ። ዝኾነ ክስትዩ ወይ ክጠብዉ ብዙሕ ይሽገሩ። ሓይሊ ይሓጽሮም።
- ዓበይቲ ሰባት ካብቲ ንቡር ዝተሓተ መቐት ሰብነት የርእዩ።

'ብሮንካይትስ'

ሻምብቆ ጉርጉማ ምስ ዝንደር ዝርአ ሕማም እዩ - ብሮንካይትስ። እዚ ሻምብቆ'ዚ ናብ ሳንቡእ ኣየር የበጽሕ።

ብሮንካይትስ ብዙሕ ግዜ ብቫይረስ እዩ ዝመጽእ። ናይ ኢንፍልወንዛ ቫይረስ ከም ኣብነት ይጥቀስ።

'ማይኮፕላዝማ ኒሞንያ' (Mycoplasma pneumonia)፡ 'ክላሚዲያ ኒሞንያ' (Chlamydia pneumonia) ወዘተ ብሮንካይትስ ክስዕቡ ዝኽእሉ ባክተርያ እዮም።

'ብሮንካየላይትስ'

እቲ ዝንኣሰ ናብ ሳንቡእ ኣየር ዘሕልፍ ሻምብቆ፡ ረኽሲ ምስ ዘጋጥሞ ዝመጽእ ረኽሲ ሳንቡእ 'ብሮንካየላይትስ' ተባሂሉ ይጽዋዕ። እዚ፡ ክትስዕልን ክተስተንፍስን ከቢድ ዝገብር ሕማም እዩ።

መዓስ ናብ ዶክተር ኽኸይድ?

ረኽሲ ሳንቡእ ብኣግኡ ክፍወስ ምስ ዘይክእል ሳዕቤኑ ከቢድ እዩ። ዝኾነ ሰብ ንሰለስተ ሰሙን ዝጸንሕ ከቢድ ሰዓል ምስ ዘርኢ ወይ ሕጽረት እስትንፋስ ምስ ዝገብረሉ ናብ ሕክምና ክኸይድ ኣለዎ።

መቐት ኣካላት'ውን ሓደ ካብቲ ጥዕናና ንምሕባር ዝኽእል ምልክት እዩ።

ዕሸላት

- ክሳብ 3 ወርሒ ዝዕድመኦም ዕሸላት መቐት ሰብነቶም ካብ 38 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ንላዕሊ፡
- ካብ 3 ክሳብ 6 ወርሒ ዝዕድመኦም ዕሸላት መቐት ሰብነቶም ካብ 38.9 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ንላዕሊ፡
- ካብ 6 ክሳብ 24 ወርሒ ዘቑጽሩ ዕሸላት መቐት ሰብነቶም ን24 ሰዓታት ዝቐጸለ ልዕሊ 38.9 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ምስ ዝኸውን ብቕልጡፍ ናብ ሕክምና ክኸዱ ይግባእ።

ህጻናት

እቲ ህጻን፡

- ልዕሊ 38.9 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ መቐት ምስ ዝህልዎ፡
- ቀጻሊ ምስ ዝምልሰን ቀጨውጨው ምስ ዝበልን ከም'ኡ'ውን ርእሱ ምስ ዘሕምሞ፡
- እቲ ረሲሒ ን3 መዓልታት ዝቐጸለ ምስ ዝኸውን ብቕልጡፍ ናብ ሕክምና ክኸይድ ይምከር።

ኣባጽሕ

- ልዕሊ 39.4 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ መቐት ምስ ዝህልዎ፡
- ንልዕሊ 3 መዓልታት ዝቐጸለ መቐት ሰብነት ምስ ዘርኢ ረኽሲ ሳንቡእ ክህልዎ ስለ ዝኽእል ናብ ሕክምና ክኸይድ ኣለዎ።

ኣገባብ ምክልኻል

- ኣእዳውካ ብማይን ሳሙናን ብግቡእ ምሕጻብ ሕማም ዘስዕቡ ታህዋስያን (ጀርምታት) ንኸይሉብዉ ዝሕግዝ ዝለዓለ ኣገባብ እዩ።
- ብግቡእ ኣእዳውካ ከይተሓጸብካ ገጽካ፡ ብፍላይ ድማ ኣፍኻን ኣፍንጫኻን ዘይምትንካፍ።
- ናይ መመገቢ ኣቕሑ ብሓባር ምስ ካልኦት ሰባት ዘይምጥቃም።
- ጸዓቒ ህዝቢ ናብ ዘለዎ ስፍራ ዘይምኻድ።
- ምትካኽ ሽጋራ ምቍራጽ።

ገለ ካብቶም ንምክልኻል ረኽሲ ሳንቡእ ዝጠቕሙ ኣገባባት እዮም።

ምንጪ፦ verywellhealth

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጺ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም
ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ
ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.113395-07588045

ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጺ. 1284

ትንታነ ዜና

ሚርያም ኣብርሃም

ኩናት ማእከላይ ምብራቕን ቁጠባዊ ጽልዋታቱን

ኣብዚ እዋንዚ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ማጠ ሰፊሕ ወተሃደራዊ ወፍሪ ይካየድ ምህላው፡ ብመንጎዲ ዓበይቲ ማዕከናት ዜና ዓለም ክጋዋሕ ቀንዩ ኣሎ። እዚ ኣብ መንጎ ኢራንን ጥምረት ኣመሪካን እስራኤልን ተወሊዑ ዘሎ ኩናት፡ ዳርጋ ንመላእ ዓለም እዩ ኣናዊጹዋ ዘርከበ። እቲ ብዙሓዩለ መልክዑ ዝቐጸለ ዘሎ ሰፊሕ ወተሃደራዊ ወፍሪ ንገረብቡቲ ኢራን ዝኾና ሃገራት ወሽመጥ ዓረብን ካልኦት ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ዘርከባ ሃገራትን'ውን ክምሕረን ኣይተራእየን ዘሎ።

ንድሕሪት ምልስ ኢልና ምስ እንምልከት፡ ኣመሪካን እስራኤልን በቲ ኣብ ዝሓለፈ ሰነ ኣብ ልዕሊ ኢራን ዘካየድኦ ብ'ኩናት 12' መዓልታት ዝፍለጥ ሓያል መጥቃዕቲ ፍጹም ኣይዓገባን። ኣብ'ዘን ዝሓለፋ 8 ኣዋርሕ፡ መራሕቲ ኣመሪካን እስራኤልን ጸዑቕ ርክባት ብምክያድ፡ ኣብ ልዕሊ ኢራን ውዲት ክኣልሙ ጸኒሖም እዮም። ቀንዲ ዕላማ ናይቲ ብኣካልን ብቴለፎንን ክካየድ ዝጸንሐ ዲፕሎማስያዊ ርክባት እምበኣር፡ ኢራን ኒኩለሳዊ ኣጽዋር ንኸይትውንን ክውሰድ ዘለዎ ተበግሶታት እንታይ ምዃኑ ንምምዳያጥን ንምርድዳእን ምንባሩ'ዩም ሓያለ ተንተንቲ ፖለቲካ ዝገልጹ። እዚ ዕላማ ተግባራዊ ንምግባር ከኣ ኣመሪካን እስራኤልን ምድላዋተን ከጻፍፋ እየን ጸኒሐን። ብኡ መሰረት ድማ ኣብ'ዘን ዝሓለፋ ክልተ ኣዋርሕ፡ ብወገን ኣመሪካን እስራኤልን ንሰራዊት እስላማዊ ሓለዋ ሰውራ ኢራን ንምድምሳስ ሰፊሕ ምድላዋት ይካየድ ኣሎ ዝብል ዜና፡ ኣብ መላእ ዓለም ክጋዋሕ ተሰሚዑ እዩ።

ከም ኣካል ናይቲ ምድላዋት፡ ኣብ'ዘን ዝሓለፋ ሒደት ሰሙናት፡ ኣመሪካ ክልተ ደርማሶት መራኽብ ኩናት ናብ ማእከላይ ምብራቕ ልኢኻ እያ። እስራኤል'ውን ስርዓት ምክልኻል ኣየራ ዝያዳ ከተማዕብልን፡ ወሸጣዊ ናይ ምክልኻል ዓቕማ ከተደንፍዕን እያ ተራእያ። ብዘይካዚ፡ ንሀጹጽ ናይ ሓደጋ እዋን ዝሕብሩ ናይ መጠንቀቕታ ሳይረናትን ናይ ኤለክትሪክ ዓንዲታትን'ውን ኣብ ብርክት ዝበላ ከተማታታ ክትተኽል እያ ጸኒሓ። ክልቲአን ሃገራት ምጽፋፋተን ምስ ወድኣ ከኣ ኣብ ልዕሊ ኢራን ሃንደበታዊ ወተሃደራዊ ስርሒት ንምክያድ ኣብ ተጠንቀቕ ጸኒሐን። እዚ ኩሉ ዝዋዕ ዝበረ ምድላዋት ርኢኻ እምበኣር፡ እቲ ኣብ መንጎ እዘን ሃገራት ክውላዕ ይኽእል እዩ ዝተባህለ ኩናት ፈጺሙ ዘይተርፍ ምዃኑ ንምእማኑ ኣየጸግምን ነይሩ። ይኹን'ምበር፡ እታ ቀዳመይቲ ናይ መጥቃዕቲ ዕለት መዓስ ምዃና፡ ካብ ኣፍልጦ ማንም ሰብ ተኸዊላ እያ ጸኒሓ። ፕረዚደንት ዶናልድ ትራምፕ፡ ነቲ 'ኤፒክ ፊሪ' ዝብል ስያመ ዝተዋህቦ ወተሃደራዊ ስርሒት ንምክያድ ዝተጠቕምሉ ሚላ ምስጢራውነ፡ ልዑል ምድላዋት ክካየደሉ ዝጸንሐን ምዃኑ'ዩ ድሒሩ ኣብ ዝሃቦ ጋዜጣዊ መግለጺ ኣረዲኡ።

ድሕሪ'ዚ ኩሉ ምድላዋት እምበኣር፡ ዝሓለፈ ቀዳም ኣመሪካን እስራኤልን ንላዕለዎት መራሕቲ ኢራን፡ ንመሰረተ ልምዓትን ካልኦት ወተሃደራዊ ኾቸጣታትን ዒላማ ዝገበረ ሰፊሕ ወተሃደራዊ መጥቃዕቲ ኣበጊሰን። በቲ ዝተኻየደ ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ ድማ፡ ላዕለዋይ መንፈሳዊ መራሒ ኢራን ኣያቶላህ ዓሊ ኻመኒ ተቐቲሎም። ብዘይካዚ፡ ካልኦት ብርክት ዝበሉ ላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስትን ኣዘዝቲ ሰራዊትን ናይታ ሃገር ኣቢታ መዓልቲ ተቐቲሎም። ብቕትለት ላዕለዋይ መራሒአን ካልኦት ላዕለዎት ኣዘዝቲ ሰራዊታን ዝተቖጥዐት ኢራን ድማ ኣብ ልዕሊ'ተን ወተሃደራዊ መዓስከራት ኣመሪካ ተደኲኑለን ኣሎ ዝበለተን ሃገራት ማእከላይ ምብራቕን እስራኤልን ሕነ ንምፍዳይ፡ ጸዑቕ ዝኾነ ናይ ባለስቲክ ሚሳይላትን ሰብ ኣልቦ ነፈርትን መጥቃዕትታት ክተካይድ ተራእያ።

ፕረዚደንት ዶናልድ ትራምፕ ድሒሩ ኣብ ዝሃቦ ጋዜጣዊ መግለጺ፡ ሚሳይላት ኢራን ምሉእ ብምሉእ ከም ዝድምሰሰ ብምሕባር፡ ዕጡቓት ሓይልታት ኢራን ዕጥቆም ብቕልጡፍ ክፈትሑ ጸዊዑ። ላዕለዋይ ኣዛዚ ሓይልታት ምክልኻል ሓለዋ ሰውራ ኢራን ጀነራል ኢብራሂም ጃባሪ ብወገኑ፡ ዓለም ርእዮቶ ዘይትፈልጦ ሚሳይላት ኣብ ልዕሊ ኣመሪካን እስራኤልን ከዘንብ ምዃኑ የጠንቀቐ ኣሎ። እቲ ጀነራል ወሲኹ፡ ኢራን ክሳብ ሕጂ ዝበረ መልሲ ንምሃብ ክትውንጭፎም ዝጸንሐት ሚሳይላት ዝኣረገን ዘይማዕበሉን ምዃኖም ድሕሪ ምጥቃሱ ካብ ሕጂ ንደሓር ግን ሃገሩ ኣየም "ምስጢራውያንን ዘመናውያንን" ዝበሎም ጸሓይ ዘይሃረሞም ሚሳይላት ኣብ ዝጦን ጸላእቶም ከተዘንቦም ምዃና ፈኪሩ። "እቲ ናይ ብሓቂ ውግእ ገና ኣይተጀመረን ዘሎ" ዝበለ እቲ ላዕለዋይ ኣዛዚ ሰራዊት፡ እቶም ብራዳር ከም ዘይረአዩ ዝገለጾም ሓደስቲ ሚሳይላት ኢራን ኣብ ቀረባ እዋን ኣብ ጥቕሚ ክውዕሉ ምዃኖም ገሊጹ። ኣብ'ዘን ዝሓለፋ 7 መዓልታት ጥራሕ፡ ኢራን ኣብ ዝተፈላለያ ሃገራት ወሽመጥ ዓረብ ልዕሊ 2000 መጥቃዕትታት ኣካይዳ ምህላዋ ድማ ጸብጻባት ይሕብሩ።

ማሕበረ ሰብ ዓለም፡ ነቲ ኣመሪካን እስራኤልን ኣብ ልዕሊ ኢራን ዘካየድኦ ዘለዋ መጥቃዕትታት ብትሪ እዩ ዝኹንኖ ዘሎ። በቲ ኣብ ብርክት ዝበላ ከተማታት ኢራን ዝተኻየደ ዘሎ መጥቃዕትታት፡ ዛጊት ልዕሊ 1,045 ሰላማውያን ሰባት ህይወቶም ስኢኖም ምህላዎም፡ ዝተፈላለዩ ጸብጻባት የመልክቱ። ኢራን፡ ዛጊት ኣብ ልዕሊ እስራኤልን ካልኦት ምስ ኣመሪካ ርክብ ኣለወን ዝበለተን ብርክት ዝበላ ሃገራት ማእከላይ ምብራቕን፡ ከምኡ ድማ ኣብ ቆጵሮስ ኣብ ዝርከብ ወተሃደራዊ መዓስከር ብሪጣንያን ኣብ ጉምጉም ባሕሪ ንዝርከብ መራኽብ ሃገራት ምዕራብን ብባለስቲካዊ ሚሳይላትን ድሮናትን ሃሪማ ኣላ። ሃገራት ማእከላይ ምብራቕ ድማ ክሊ ኣየረን ብምዕጻው፡ ንመጥቃዕትታት ኢራን ክከላኸልኣ ይፍትና'ኳ እንተ ሃለዋ፡ ሚሳይላት ኢራን ግን ኣብ ስትራተጅያውያን ቦታታት፡ ኣብ'ተን ሃገራት ኣብ ልዕሊ ዝርከብ ወተሃደራዊ መዓስከራትን ኤምባሲታትን ኣመሪካ፡ ከምኡ'ውን ኣብ ልዕሊ ካልኦት ህንጻታት ዕንወት የውርድ ከም ዘሎ እዩ ዝግለጽ።

ኣብዚ እዋንዚ፡ ብሰንኪ'ቲ ኣብ ወሽመጥ ዓረብ ተኸሲቱ ዘሎ ፖለቲካዊ ቅልውላው፡ ኣብቲ ዞባ ካብን ናብን ክካየድ ተሓሲቡ ዝነበረ ኣሽሓት በረራታት ነፈርቲ ተቛሪጹ ደርኩቡ። ከምኡ'ውን ኣብ'ኡ ዝነበረ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ክቋረጽ ድሕሪ ዓለማዊ ለበዲ ኮቪድ-19 ንመጀመርያ እዋን ምዃኑ ድማ ይገንር ኣሎ። ኣብ'ዘን ዝሓለፋ ሒደት መዓልታት፡ መንገዲ ኣየር ኢማራት፡ ካብ ዱባይ ናብ ዝተፈላለያ ሃገራት ክካየዶ ዝጸንሐ በረራታት ደው ከቢሎ እንከሎ፡ መንገዲ ኣየር ብሪጣንያ ድማ ናብ እስራኤልን ባሕሬንን ካልኦት ተኣፈፍቲ ዝበለን ሃገራትን በረራታቱ ደው ኣቢልዎ ኣሎ።

መንገዲ ኣየር ኩዌት እውን ናብ ጎረባብቲ ሃገራት ክካይዶ ዝጸንሐ በረራታት ደው ኣቢልዎ'ዩ ዝርከብ። መንገዲ ኣየር ሉፍታንዛ፡ መንገዲ ኣየር ህንዲን ቱርኪን እውን ኩሉ በረራታቶም ናብ ማእከላይ ምብራቕ ከም ዝሰረዙ ይገልጽ ኣሎ። ብሓፈሻ ክረአ እንከሎ፡ ናብ ማእከላይ ምብራቕ ዝካየዱ ዝነበሩ ልዕሊ 5,000 በረራታት ኣብዚ እዋን ተሰሪዞም ኣለው።

ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ተኸሲቱ ዘሎ ኩናት፡ ብደረጃ ዓለም ክስዕቦ ዝኽእል ቁጠባዊ ቅልውላው እንታይ ይመስል?

ቲሪዝም፡ እቲ ቀዳማይ በዚ ኩናት ብኸቢድ ተጸልዩ ዘሎ ጽላት እዩ - ብመሰረት ጸብጻባት። እዚ ኣብ መንጎ እዘን ዝተጠቕሳ ሃገራት ተወሊዑ ዘሎ ኩናት፡ ብሕጂ ካብ 2 ክሳብ 3 ሰሙን እንተ ቀጺሉ ጥራሕ፡ ናብ ማእከላይ ምብራቕ ዝካየድ በረራታት ነፈርቲ ብ11 ሚእታዊት ክጎድል ይኽእል እዩ - ብመሰረት ክኢላታት ናይቲ ዓውዲ። ብተወሳኺ፡ በቲ ምስሕንኻሉ ልዕሊ 34 ቢልዮን ዶላር ዝግመት ቁጠባዊ ክሳራታት'ውን ክወርድ ከም ዝኽእል ግምታት ኣሎ። ብዘይካ'ዚ፡ ካብቲ ኣብ መላእ ዓለም ዘሎ ናይ ትራንዚት ማስመራት፡ እቲ 14 ሚእታዊት ኣብ ሃገራት ምብራቕ ምዃኑ እዩ ዝንገር። ማእከላይ ምብራቕ ብሰንኪ እቲ ዘናወጾ ዘሎ ኩናት፡ ክሀቦ ዝጸንሐ ናይ ኣየር ኣገልግሎታት ደው ምስ ዝበል ድማ፡ ብዓለም ደረጃ ከቢድ ጽልዋ ከኸትል ይኽእል እዩ ይበሃል ኣሎ።

ክብሪ ኣብ ዋጋ ነዳዲ

መጻብቦ ሆርሙዝ፡ ዓቢ ስትራተጅካዊ ረብሓ ዘለዎ ናይ ባሕሪ ማስመር ኮይኑ፡ ካብ ወሽመጥ ፋርስ ናብ ዕዳጋታት ዓለም ብዝበዝሐ ዝለኣኽ ነዳዲን ባህርያዊ ጋዝን በዚ ማስመር ኣቢሉ እዩ ዝሓልፍ። ብኣሃዛዝ ክረአ እንከሎ፡ ልዕሊ 20 ሚእታዊት ካብቲ ናብ መላእ ዓለም ብመልክዕ ፈሳሲ ዝጓዓዝ ባህርያዊ ጋዝ በዚ መጻብቦ'ዚ ኣቢሉ እዩ ዝሓልፍ። ብሰንኪ እቲ ተወሊዑ ዘሎ ሓደገኛ ኩናት፡ በዚ ዓቢ ኣገዳሲነት ዘለዎ መጻብቦ ዝሓልፋ ናይ ነዳዲ መራኽብ ምንቅስቓሰን ደው እንተ ደኣ ኣቢለን፡ ብደረጃ ዓለም ቀረብ ነዳድን ባህርያዊ ጋዝን ኣብ ሓደጋ ክኣቱን ዋግኡ ብተዓጻጻፊ ኣሃዛዝ ክውሰኽን ይኽእል እዩ - ብመሰረት ኣመታት ተንተንቲ ሰነ ቁጠባ።

ጽልዋ ኣብ ጽላት ሕርሻ

ናብ ሰፊሕ ከባቢታት ዓለምና ዝለኣኽ ኢንዱስትርያዊ ድኹዒ እውን ብመጻብቦ ሆርሙዝ ኣቢሉ እዩ ዝጓዓዝ። እዚ ብልዑል መጠን በዚ መጻብቦ ዝሓልፍ ድኹዒ፡ ኣሞንያ፡ ዩርያ፡ ሳልፈርን ፎስፈይትን ዝተሰምየ ዓይነታት ኮይኑ፡ እንተ ደኣ ተዓጊቱ፡ ብደረጃ ዓለም ኣብ ዋጋታት መግቢ ከስዕቦ ዝኽእል ጽልዋ ብቐሊሉ ክግመት ዝከኣል እዩ።

ደስኮለ ምንቅስቓስ ናይ ንግዲ ኣቕሑ

ብተወሳኺ፡ እቲ ዞባ ጸጥታዊ ቅልውላው ኣብ ዘለዉሉ እዋን፡ ብመጻብቦ ሆርሙዝ ናብ ማእከላይ ምብራቕ ዝለኣኹ ናይ ንግዲ ኮንተይነራት'ውን ደው ክብሉ ክግደዱ እዮም። እዚ ማለት ድማ ጽላት ንግዲ ዝተፈላለዩ ዛላኽቲ ሃገራት ብኸቢድ ክጸሉ እዩ።

ስለዚ፡ ኩናት ማእከላይ ምብራቕ ኣብ መላእ ዓለም ከስዕቦ ዝኽእል ኣሉታዊ ሳዕቤናት እምበኣር፡ ኣዝዩ ብዙሕ ምዃኑ ኢና ክንርድኦ ንኽእል።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	መደብ መቓልሕ
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ማህደር
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ሄሎ ደባይዋ
15:30	ዶክመንት
16:04	ሞዛይክ(1ይክፋል)
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:20	ዘዋሪት ካሜራ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:45	ሞዛይክ(2ይክፋል)
19:25	እትመት
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ሄራር
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ፊልም'ሳውኒ'5
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ዓለም ስነ ጥበብ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)
22:40	እንዳ ዝማም

ዋና ኣለዎ'ቲ ባሕሪ

ኣብርሃም ዘርአ (ወዲ-ሃለቃ)

2ይን መወዳእታን ክፋል

ክቡራት ኣንበብቲ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ፥ ኣብ ናይ 4 መጋቢት 2026 ሕታምና፥ "ዋና ኣለዎ'ቲ ባሕሪ" ብዝብል ኣርእስቲ ኣኣንጊደናኩም ምንባርና ይዝከር። ኸሎሚ ድማ 2ይን መወዳእታን ክፋል ይስዕብ ሰናይ ንባብ።

እዚ ዘልዓልናዮ ኣርእስቲ ዘሆንዜ፥ ኣብ መጥቃዕቲ ሰርሒት ፈንቅል ስዉእ ጀነራል ገ/ሄር ዓንደማርያም (ውጩ) ዝበሎ ወርቃዊ ቃል ዘከረ። "ጸሊኢ ዓሻ እዩ። እቲ ተደጋጋሚ ኩናት ዝመሃሮ ኣይመስለንን። ብሕጂ ክመሃር ከኣ ንጽቡ እንተ ዘይተማሃረ ድማ ኣጸቢቕና ክንምህሮ ኢና" ዝብል እዩ። ሰብ ካብ ሕሉፍ ጌጋታቱን ውድቀታቱን ዘይመሃር እንተ ደኣ ኰይኑ፥ ምዕባለን ለውጥን ኣየምጽእን። ነቲ ሕማቕ ታሪኽ እናደጋገመ ጥራሕ እዩ ክነብር ዝርአ። ኣይኮነን ምስ ኣብ ከባቢኡ ዝነብሩ ኣህዛቡ፥ ምስ ነብሱ'ውን ፍቕሪ ከም ዘይብሉ'ዩ ዝዕቅር። ፍቕሪ ነብሱ ዘለዎ ሰብ፥ ፍቕሪ ብጾቱን ከባቢኡን ኣለዎ። ፍቕሪ ሰላምን ሓልዮትን ዘይብሉ ዕብየት የብሉን። ንብሉ ኣብ ጉዕዞ ምንባር ህይወት ተረፉ፥ ዕብየት ካልኦት ሰባት ይደቅሶ። ኣብ ዘይዓቕሙ ከም ደርሆ ነገራት እናጸሓተረ ይነብር። ብዘዕባ ደርሆ ካብ ኣልዓልና "ደርሆሰ'ያ ብኣምዑት ደቃ ትጻወት" ይብሉ ዓበይቲ። እዚ ዘበርሃልና እንተ ደኣ'ሎ፥ ሓልዮት ናይ ህዝቡ ዘይብሉ ሰብ፥ ሓልዮት ናይ ጎደቦኡ ክህልዎ ኣይክእልን። ገዚእ ወሸጥኻ ዘይጸናዕካ ናብ ሰላማውያን ጉደቦኻ ቃላት እናተኹራረዐካ ምኻድ ምስ ምንታይ ይቑጸር ይኸውን።

ከም'ዚ፥ ቀደም ንዓበይቲ ኣቦታት፥ "ቁጽርቲ ቀጸርታት እስከ ቁጸሩ" ኢሎሞም ይበሃል'ሞ፥ ሓደ፥ ክልተ፥ ዓሰርተ፥ ሚእቲ፥ ኣማኢት፥ ሽሕ፥ ኣሽሓት፥ ሚልዮን ሚልዮናት፥ በልዮን ትርልዮን ሚእለፊት ትእለፊት....ምስ በሉ፥ እቶም ሓታቶ፥ "ድሕሪኡ'ኸ" ምስ በልዎም፥ ብኽልተ ኣደም ኣፎም ብምዕባሱ 'ብድሕሪዚ'ስ እንታይ ቀጽሪ'ሞ ክህሉ' ብምባል፥ "ትም ሕትም" ኢሎም ይበሃል። እዚ ዘልዓልናዮ ህርፋን ባሕሪ ከኣ ክሻው ምስድማም ዝሃሉ ሰለዘለ ትም ክትብል እዩ ዝቐለካ።

ከም'ዚ ዓይነት ኣተሓሳስባ ዘውንን ሰብ ኣብ መወዳእታ ከምቲ ማይ ዝዘረሞ ገዛ ክረምቲ ዓው ኢሉ እዩ ዝዕዘር። መሲ ዘይብሉ ድማ ብሕማቕ ታሪኽ ይዓርብ። እዚ ካብ ታሪኽ ዓለም ዝተመሃርናዮን እንፈልጦን እዩ። እቶም ደጊሞም ዝርኩ ግን ሓመዶም ነፎም ብምትንኣ ካብ ሕሉፍ ጌጋኦም ብምምሃር ንሰላምን ፍቕርን ለውጥን ምዕባለን ብትሪ ዝጽዕሱ እዮም። ዘይጋገ የለን ዘይመሃር ግን...።

በዚ ይኹን በቲ፥ ንታሪኻዊ ማህደር ገዕዛና ዘጽሩ ጽሩያት ጥንታውያን ሓቅታት ብዙሓት እዮም። እዚ ከኣ ንስቱር ታሪኻዊ ጭብጥታት ዘራጉድ እዩ። ቀይሕ ባሕሪ ካብ ዘመን እኒ-እኒ ግራት ኣቦታትና ደኣምበር፥ ናይ ማንም ዘዘመጸ ጉሒላ ኩይት ኣይፈልጥን ክኸውን'ውን ኣይክእልን። ኤርትራ ካብ ቀደም ኣትሒዛ

ነቲ ባሕራ ሓሊሙ ተሃንዲዱ ዝመጽአ ወራሪ ሓይሊ፥ ምስ ጋዕ ገልጠሙ ኣብ ትሕቲ መሬት ኣስፊራቶ እያ። ብዓል "ነገር ዘይጸገበ፥ ጓል ዋጣ ይሕጽ" ግን ከምኡ ኢሎም ምስ ደገሲ ሕማሞም ኣለው። "ልሂቃን ኢና" በሃልቲ ናይ'ታ ሃገር'ውን ብኣሊዩኦም እናተማዝዙ፥ ኣብ መኣከቲ መድያ እናወጹ ዘደረስዎ ስዑዕ ጸውጸዋያት ብልጓም ኣልቦ ክግዕሩ ክትርኢ እንክለኻ፥ በቲ "ኣለና" ዝብልዎ ፍልጠት ትግረምን ትሓዘለሞን። "ትንፈር እምበር ጠል ኢያ" ዝብሉ ምሁራት፥ ነቲ ኣጥዕዮም ዝፈልጥዎ ሓቂ እናጦለቱን እናጦግድሑን ንሓደሽ ወለዶ ከደናግሩ ክትርኢ እንክለኻ ከመይ ዘይትሓዘለሞ። ሓቂ-ሓቂ እያ፥ ኣይትግልበጥ፥ ኣትሸጥ። ብሞዝን ህይወት ክትዕደርም እንክለኻ፥ ሚዛን ክንቲት'ውን ናታ ሚዛን ኣለዋ መስለኒ። በዚ ዘቐርብዎ ዘለዉ ጸውጸዋይ ግን ሚዛኖም ምስ ክንቲት ክዕጻር'ውን ኣይክእልን። "ሓሶት፥ ድራር ሓደ ምሸት" ይብሉ ነበሩ ቀዳሞት። ኣብ ዓለም ካብ

ረሳሕ ክዳን ረሳሕ ልቢ ይኸፍእ።

ሓደ ምስሉይ ሰብ፥ 'ፍቕሪ ደሰዕ፥ ዝሓለፈ'ኳ የጣዕሰኒ'ሎ በቃ ይኣኽለና' እናበለ ከም ዘይመጹ ድምጺ ናይቶም ንሱ 'ግኑያት እዮም' ዝበሎም ሰባት፥ ብዘበኣሰ ደረጃ ክደግም ክትዕዘብ እንከለኻ፥ 'እምበርዶ ጥዑይ'ዩ' ዘይብል ኣይኮነን። እዞም ሰብ ሕልሚ፥ ጉና ካብ ስራሕ ክድምናን ኣጀንዳ መሳርሒ ካልኦትን ብዕብዩኡ ከኣ ክንቱ ሕልሚ ደግሲ ክገላገሉ ኣይክኣሉን። ጥዑይ ኣእምሮ ክትውንን እንተ'ኼንካ፥ ጥዑይ ኣተሓሳስባ ክህልወካ ኣለዎ። ነገሩ "ዘይሓዋዊ ሕመምስ፥ ኣጉሊ ሓጋይ ይረኣዮ" እዩ። "ደርሆ እንተሓለመትሲ ጥረምረ" እውን ዝንእሶም ኣይመስለንን። ከምዚታት ምስ ረኣየዶ ይኸውን ሱጥበበኛ ስምኦን ንገሰ፥ ቅድሚ ነዊሕ ዓመታት፥

ኣይትብሃግዎ ባሕራ
ኣይትመኒዮዎ ምድራ
ኣይትመኒዮዎ ሸሺያ
ከይትመጽኡ ብኣኣ...

እናበለ ክገጥም ዝተራእየ። እንዳማትካ ጨርቂን ወርቅን ምጥማት፥ ማዕረ ክንደይ ንዋና ከም ዘቖጥዮ ፍሉጥ እዩ። ንዓኻ ድማ መሕሰረኻ እዩ። ንሰኻ ካብ ኣፍኻ ከተውጽኦ እንከለኻ፥ ቀሊል ክኸውን ይኽእል እዩ። ንዋና ግን ናይ ሞትን ህየትን እዩ። እዚ ባህጊዘ፥ "ብዘይ ዘርያኻ ወለል፥ ብዘይ ጠስምኻ ጸረር" ክትርጎም'ውን ይከኣል እዩ።

እዛ ግጥሚ፥ "ጨረሽኩም ናብ ዘይ መሬትኩምን ዘይ ባሕርኹምን ኣይተቋምቱ፥ ጸገዖት ጆግንነት ቀደመይ ከይተላዕሉሊይ" ዝብል ድልዳል ሽኸም ኣለዋ። ብኸልእ ወገኑ ኣብ ደም ኤርትራውያን "ናትና ኣይንህበኩ፥ ዘይናትና ኣይንደልን" ዝብል ጭዋ ብህሎ ኣሎ። ጽሩይን ሓቀኛን ቃል። እዚ ካብ እግሪ ተኸልና ካብ ኣቦታትናን ኣቦሓጎታትናን እናተመሃርናዮ ዝዓበና ቃል እዩ።

ቅድሚ ምዝዛመይ መንእሰይ ደምጻዊ መልኣከ ኣብርሃም፥ ኣብ'ዚ ቀረባ ዓመታት ንታሪኽ ባሕርና ኣመልኪቱ ዝበሎ ዘይንደግመሎም።

ኣጥዕዮም ከም ዘይፈልጥዎ፥ ብቖትሩ ከህዛፍትሩ ይውዕሉ ኣለው። ወዮ'ኳ ትማል ትማሊ፥ ኣብ ዝተፈላለዩ እብረ ተቓሊስና ተዋዲቕና። ስለዚ፥ ከም ብዓል መሰንተር ዘርጊ፥ ጣቂ ዘይብሉ ዓሻ ዘረባ ምድርባይ ዘይኮነ፥ ሓመድካ ነፊካ ካብ ጌጋኻ ምምሃር እዩ ለባም ዘብሎ።

ደሓር ከኣ ኤርትራ፥ ምስ ኣብ ጉደቦኣን ከባብኣን ዝርከብ ሃገራት ብዘለዋ ቅርዑይ ዝምድና እትልለ ሃገር እያ። እዚ ከኣ ብሓያል ጻዕርን ብሰላ ጽንዕን ርሑቕ ዝጥምትን መትከላ ዝተረጋገጸ እዩ። ሰላማዊ ጉደቦን ሓባራዊ ልምዓትን ምትሕግጋዝን ንምህናጽ እተካየዶ ዘላ

ኣንታ'ዛ ዓደይ፥ ኣንታ'ዛ ኤርትራ
ዋና'ለዎ'ቲ ባሕራ፥ ዋና ኣለዎ'ቲ
ምድራ
ጅግና ዘደፍራ....

እሉ ነይሩ። ኤርትራ፥ ወሰናስን ባሕራን ምድራን ብኣጣምታ ንስሪ ዝሕልዉ ኣሽሓት መላምል ጀጋኑ ኣለዉዋ። ከርዒት ንኸርዒት ተወሃሂቦም፥ ከም ገዖት ሓረስ ኣኽቢቦም ደርኪቦ። እንተ'ሹ ሃገር ናይቶም መሶብ እንዳማትዮም ዘቋምቱ ደኣ ጋደ ኩይኑ እምበር፥ ኤርትራ'ኮ ከም ዝኾነት ኣብ ዓለምና ዘለዋ ሃገራት፥ ባሕራን ምድራን ከምኡ'ውን ኣየራ ልኡላዊትን ብወግዒ

ፅዑ ደማ ብቐለሉ ዝግለጽ ኣይኮነን። እዚ ከኣ ከም ሃገር፥ ዝያዳ ንኽትሕይልን ጸብለል ክትብልን ኣኽኢሉዋ እዩ። ዘለዋ ቅኑዕ መትከልን ናይ ምትሕግጋዝ መንፈስን ቅሩብነትን ድማ፥ ሰላማዊት ደሴት ኩብላ ክኢሉ እዩ - ንኤርትራ ጓል ምድሪ ባሕሪ።

ኣህጉራዊ ሕጊ ባሕሪ'ውን እንተ'ኸሉ፥ ኣፍደገ ባሕሪ ዘይብላ ሃገር፥ ባሕሪ ክትጥቀም ምስ እትደሊ፥ ምስታ ወናኒት ባሕሪ ብምስምማዕ እምበር ብሓይሊ ክትጥቀም ዘፍቅድ ኣይኮነን።

እዞም ዓንዳሮ ዝጉብርዎ ዘለዉ ዕንደራ

ዝተኸለሉትን ሕፍርትን ክብርትን ሃገር እያ። እሞ ዘይናትካ ወደብን ባሕርን ምሕላም ደኣ እንታይ እዩ ቊንቊኛኡ?

እቲ 'ብበሕሪ ባሕረኛ
ብመሬት ታጋዳሽኛ
ብሰሲ ኣየረኛ...'

እናበሉ፥ ወትሩ ንጅግንነት ውዕሎኡ ከም ሃገራዊ መዝሙር ዝዘምር ባሕሪ ልቢ ዘውንን ሻዕቢያ፥ ልቢ ኣዕብዩ ንስለ ፍቕርን ረብሓን ኣህዛብ ትም እንተበለ፥ ከምቲ ኣብ ባህላዊ ደርፍታት ሕብረተሰብና ዘሎ "ዝደቀሰ ኣንበሶ፥ ዝሞተ ይመስል" እዩ። ብዓል ኳና ልቢ ግን፥ ሓይሊ ስለው

ግን ምግዛእን ምድፋርን ልኡላውነት ሃገር እዩ፥ ንሓፈሻዊ መትከላትን ሕጋጋትን ኣህጉራዊ ሕጊ ዝጥሕስ ድማ እዩ።

እዚ ንሰምየ ዘለና ደረት ኣልቦ ዓሻ ሕልሚ ደኣ ብኸመይ ክትከላኸሎ ትኽእል ንዝብል ሓሳብ ከኣ፥ ብንቕሓትን ስፍልጠትን ጥራሕ ክፃለም ከም ዝኽእል እኹል ዕጥቂ ብሉጻት እዩ። ንቕሓት ሓይሊ ስለዝኾነ፥ እቲ ምስጢር፥ "ብዕራይ ናብ ዘበለ የብል ዕርፌ ጥራሕ ኣጽግዕ" እዩ። ንቕሓት ሓይሊ እንተ ደኣ ኩይኑ፥ ምድላብ ሓይሊ ከኣ ወሳኒ እዩ።

ማህደር ጀጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

ወራር ቀይሕ ኮኾብን ታኼላ ቀይሕ መስመርን

መበል 17 ክፋል

ኣብ ዓንቀጽ 16 ክፋል ናይ'ዚ ታሪኽ'ዚ ንድሕረባይታን ኣሰላልፋን ብርጌዳትን ሻለቃታትን ክፋል ካብ ኣብ ግንባር ሶሚናዊ ሳሕል ተሰሊፎም ዝነበሩ ኣሃዱታት ጸላኢ፣ ከም'ኡ'ውን ኣብ ፈተነ መጥቃዕቲ ጂግሜይ ግንባር (ሶሚን) ድሕሪ ምፍሻሉ፡ ኣንፈት መጥቃዕቱ ናብ የማናይ ወይ ደቡባዊ ግንባር (ከበቢታት ደብዓትን ዓገትን) ከም ዝቐየረ፣ ብኡ ዝሰለፉም ብርጌዳቱ ዘተዋህቦም ግብረ-መልስን ዝወረዶም ክሳራን'ውን ተገሊጹ። ሕጂ'ዚ ካብ ሃማቕት ንሶሚን ኣብ ዝነበረ ግንባር ዝተሰለፉ ብርጌዳት ጸላኢ ዘካየዶ ናይ መጥቃዕቲ ፈተነታት ተመልኪትና ነይርና። መቐጸልታ ናቱ ነቕርበልኩም፤

ብዕለት 13/4/82 ህሰ. ኣብ ልዕሊ'ቲ ክሳብ ነጥቢ ብራኸ 930፡ 680፡ በጺሑ ዝነበረ ኣሃዱ ናይ ብር/39 ጸረ-መጥቃዕቲ ኣካይዱ ናብ ነ/ብ 1005 ክደፍእ ከሎ፡ ነ/ብ 1091 ሒዙ ዝነበረ ኣሃዱ ናይ 6ይ ብርጌድ፡ ካብቲ ቦታ ጠቕሊሉ ከም ዝወርድ ተገይሩ። በዚ ዕለት'ዚ ተራራ ብርጌድ 42 ካብ ዝነበሮ ተኣሊቡ ንኸበቢ ዓገት መጺኡ። ንጽባሒቱ 14/4/82 እቲ ንነ/ብ 680 ንምሓዝ ዝተንቀሳቐሰ ኣሃዱ ተጻፊዑ ንድሕሪት ክምለስ ከሎ፡ ኣሃዱታት ህሰራዊት ኣብ ልዕሊ ነ/ብ 1005 ዝነበረ ኣሃዱ ብርጌድ 39 ጸረ-መጥቃዕቲ ገይረን ካብቲ ቦታ ኣልቀቓኦ። በዚ ዕለት'ዚ ኣብ ነ/ብ 1001 ዝነበረ ኣሃዱ ብርጌድ-8 ጸላኢ ንምውራድ ዝተገበረ ፈተነ ኣይተዓወተን። እቲ ጸረ-መጥቃዕቲ ለይቲ ቀጺሉ ሓዲሩ።

ዕለት 16/4/82 ኩነታት ሃዲኡ ውዒሉ። ካብ ክልቲኦም ተጻረርቲ ሓይልታት ዝተንቀሳቐሰ ኣይነበረን። ጸላኢ ኣብ ቦታኡ ኮይኑ ጥራይ ደብዳብ ከቢድ ብረት ይገብር ነበረ። ብዕለት 17/4/82 ኣሃዱታት ህሰ. ኣብ ልዕሊ ብርጌዳት 93፡ 41 ጸላኢ ጸረ-መጥቃዕቲ ብምግባር ንነ/ብ 886 ሓዙ። ንሰራዊት ብርጌድ 93 እናኾብኮባ እግራእግሩ ብምስዓብ'ውን ከበት ኮርባ፡ ቂላንን ደብረ-ወህርን ተቖጻጸራ። ብርጌድ 41 እውን ካብ ነ/ብ 1069፡ ነ/ብ 1051፡ ነ/ብ 927 ተደፊኡ ተኣልዩ። በዚ ዕለት'ዚ፣ እቲ ኣብ ከባቢ ነ/ብ 700 ተጠርኒፉ ዝነበረ ሜካናይዝድ ብርጌድ 32፡ ንሓገዝ ናብ ብርጌድ 41 ተንቀሳቒሱ። ንጽባሒቱ (ዕለት 18/4/82) ኩነታት ምስ ብርጌዳት 42፡ 32፡ ኣብ ነ/ብ 927፡ ነ/ብ 610፡ ነ/ብ 805፡ ነ/ብ 642፡ ነ/ብ 565፡ ምስ ብርጌድ 93 ደማ ኣብ ነ/ብ 881 ውግእ ቀጺሉ ውዒሉ። ኣብዚ ዝተጠቕሰ ውዕሎ፡ ዝጠዘሐ ቦታታት ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ህሰራዊት ክኣቱ ክኢሉ። በዚ ዕለት'ዚ ኢጋምሸት እዚ-ውቃው ኑቲ ብወገን ደቡባዊ ጫፍ ናይ የማናይ ግንባር ዝግበር ዝነበረ ውግእ ደው ክብል ኣዘዙ። ህሰራዊት ብወገኑ፡ ውቃው ውግእ ደው ምባሉ መዘምዘዙ፡ ኣብ ዕለታት 19-20/4/82 ኣብ ልዕሊ ብርጌዳት 42፡ 40፡ 39፡ 93ን 41ን ጸረ-መጥቃዕቲ ብምፍናው ንኸበቢታት ነ/ብ 975፡ 883፡ 700፡ 410፡ 975ን 610ን ካብ ቁጽጽር ጸላኢ ናጻ ገይሩወን።

ድሕሪ'ዚ ጸላኢ፣ ንኽልቲኡ ግንባራት ከተኣሳስርን ብወገን ደብዓት ምስ ግንባር ትካስ ኣወሃሂዱ መጠነ ሰፊሕ መጥቃዕቲ ገይሩ ኑቲ ኣብ ዓገት ዝነበረ ሓይሊ ህሰ. ንምቕራጽ ብዘለዓለ ደረጃ ምድላዋት ይገብር ከም ዝነበረ ኣቐዲሙ ተፈልጠ። እዚ ምስ ተፈልጠ፡ እተን ኣብ ዘይምቹእ መከላኸሊ ቦታታት ዝነበራ ኣሃዱታት ህሰ. ብምሉኣን ንድሕሪት ተሳሒበን። ኣተሓሕዛአን ኣብ ነ/ብ 931፡ 1095፡ 1483፡ ከምኡ ኢሉ ምስ ኣርወ ከም ዝተኣሳሰር ተገይሩ። ዝቐጸለ መዓልታት ጸላኢ ስሊያታት እናሰደደ ኑቲ ኣሃዱታት ህሰ. ዘንሰሓባሉ (ዝገደፎ) ቦታታት ሒዙዎ። ምድላዋት ወዲኡ ኣብ ዝበለሉ ድማ፡ ብዕለት 9/5/82 ብዓገትን ደብዓትን መጥቃዕቲ ጀመረ። ብርጌድ-4 ጸላኢ ንነ/ብ 1465 (ኣርወ)፡ ብርጌድ-6 ንነ/ብ 1091፡ ብርጌድ-8 ንነ/ብ 1001፡ ብርጌድ 42 ብሩባ ደብዓት ጸዑቕ ደብዳብ ነፈርትን ዝተፈላለየ ከቢድ ብረትን ተጠቒሙ፡ መጀመርያ ኣብ ነ/ብ 1001፡ 1091 ንምቁጽጻር ከቢድ ፈተነ ገይሩ። ድሕሪኡ ነተን ካልኦት ቦታታት ንምሓዝ ዝነበሮ ተደጋጋሚ መጥቃዕቲ'ውን ዝኾነ ኣሳልጦ ከይረኸበሉ ፈተነታቱ ፈሺሉ።

ኣብዚ ናይ ምክልኻል ዕማም ተሳቲፈን ዝነበራ ኣሃዱታት ህዝባዊ ሰራዊት፡ በጦሎኒታት 4.1፡ 4.2፡ 23.3፡ ሓንቲ በጦሎኒ ካብ ብርጌድ 80፡ ብድምር ኣርባዕተ በጦሎኒታት ነይረን። እቲ ተታሒዙ ዝነበረ ቦታታት ኣገዳሲ ገፊሕ ኮይኑ፡ ብፍላይ ኣብ መንጎ ነ/ብ 1465ን ነ/ብ 1091ን ዝነበረ ቦታ ንቑሩብ እዋናት ተቖጻጺሩዎ'ኳ እንተነበረ፡ ብዝተወሰደሉ ቅልጡፍ ጸረ-መጥቃዕቲ ካብቲ በጺሑዎ ዝነበረ ክሳድ ተቐሊዑ ከም ዝወርድ ተገይሩ።

ጸላኢ፡ ብዕለት 9/5/82 ንከበቢ ዓገት (ነ/ብ 1003) ብዘይ ገለ ተቓውሞ ተቖጻጺሩ ናብ ነ/ብ 931 ከጥቅዕ ጀሚሩ። ምስኡ ካብ ግንባር ናቕፋ ዝመጽኣ ታንክታት ናይ ታንክኛ ሻለቃ 36 ብዓገት ኣትየን ኣብቲ ውግእ ተሳቲፈን። ብዝተወሳኸ፡ እቲ ኣካል ክ/ጦር-3 (3ኛ ክ/ጦር) ዝነበረ ብርጌድ-10 ናብ ነ/ብ 1095ን ነ/ብ 1483ን ከጥቅዕ ፈቲኑ ተጻፊዑ ተመሊሱ። በዚ ዕለት'ዚ ክትትሰ. ናብ ነ/ብ 1341 ዝወፈረት 30 ዝኣባላታ ጋንታ ናይ ብርጌድ-40 ጸላኢ፡ ብምሉኣ ተኸርዲና 18 ሞይቶም፡ 11 ተማሪኾም። እቲ ጠርኒፋዋ ዝተንቀሳቐሰ መኮንን ምስኦም ምውታት ስለ ዝነበሩ፡ ካርታኡን ራድዮ ፒ.ኣር.ሲ. 77ን ተሰሊቡ። ካብኦቶም፡ ሓደ ውግእ ወተሃደር ጥራይ ካብቲ ድብያ ኣምሊጡ ናብ ብጾቱ ተመሊሱ። ጸላኢ፡ ነዚ ዘምለጠ ወተሃደር ታሪኽ ናይታ ዝተደምሰሰት ጋንታ ሓቢሬታ ክህብ ብሓዕላይ ኣካል ተጸዊዑ። ሓለፍቲ ውቃው ከኣ ኩነታት ናይታ ጋንታ ብዙሕ ኣተሓሳሰቡዎምን ኣሰደሚሙዎምን።

ኣሃዱታት ህሰ. ብዕለት 11/5/82 ኣብ ልዕሊ ብርጌድ 41 ጸረ-መጥቃዕቲ ኣካይደን ከቢድ ክሳራ ኣውሪደናሉ። እዚ ሓጺር ግዜ ዝወሰደ መጥቃዕቲ፡ ኣብ ብርጌድ 41 ዝወረደ ክሳራ፡ ምውታት 108፡ ቍሱላት 119 ነይሮም። ንጽባሒቱ ብርጌድ-6 ንነ/ብ 1091፡ ብርጌድ 42 ብሩባ ደብዓት፡ ብርጌድ-8 ንነ/ብ 1001 ፈቲኖም ፈሺሎም። ዕለት 13/5/82 እውን እዚ ፈተነ ተደጊሙ፣ ለውጢ ግን ኣይነበሮን። ክሳብ ከበቢታት ዕለት 18/5/82 ዝተፈላለዩ ሜኣከሊይን ፈኩሰን ፈተነታት ክገብር ቀንዩ። ግን፡ ኣብ ኩሉ ክሳራታቱ ተሰኪሙ'ዩ ዝምለስ ነይሩ። ሓይሊ ጸላኢ ናህሩ እናወድአ፡ ዓቕሙ እናማህመነ፡ ሞራልን ተስፋን ሰራዊቱን ሓለፍቱን ባይታ እናዘበጠ መጺኡ። ኩሉ የማኩጸጋም ዝተጎብረ ፈተነታት ስለ ዝተጻንቀቐን ዝተበርሰሉ ዕላማ ሽቶኡ ስለ ዘይወቓቐዐ፡ ካብ ደረጃ ምጥቃዕ ናብ ምክልኻል እናወረደ ከይዱ።

ቦምባታት ዕጥቂ ሚግ 21፡ 23

ጸዕቂ ፈንጂታት ኣጸዊዱ ዕርድታቱ ከደልድል ወጠኑ። ምስ'ዚ ናይ ምክልኻል መደብ፡ ኣብ ኣተሓሕዛ ድፋዓት ክ/ጦር 19ን ሜካናይዝድ ብርጌድ 29 ካብዚ ግንባር ወጺአን ንግንባር ናቕፋ ተንቀሳቒሱ። ህሰ.ሓኤ. ዝ. ድኹም ሸነኻት ናይ ጸላኢ ድሕሪ ምምርጋም፡ ዝያዳ ንምድኻሙ ብዕለት 12/6/82 ካብ ከባቢ ሸግለት ክሳብ ዓላኬብ ንዝነበረ ጸላኢ ከጥቅዕን ክደምስሶን መደብ ሐዙ ተበገሰ።

ኣብዚ ዝተጠቕሰ ከባቢ ዝነበረ ዓቕሚ ጸላኢ ብርጌድ 121 እዩ። እዚ ብርጌድ'ዚ፡ ድሒሩ ናብዚ ግንባር ዝኣተወ ካብ ሃረር ዝመጽአ ሚሊሻ እዩ። ተመኩሮ ዘይነበሮ እኹብኩብ ኮይኑ፡ ኣብ ፊት ቀጠርን ገዋን ኣሲሩ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ዝጽርግ ተገይሩ።

ከምዚ ኢሉ እቲ ወራር እናተናወሐ ኣብ ዝኸደሉ ግዜ፡ ኣሃዱታት እዚ ውቃው እናተመናመና ስለ ዝኸዳ፡ እተን ኣርባዕተ ሻለቃ ዝቖማ ብርጌዳት ብሰለስተ ሻለቃታት፡ እተን ብሰለስተ ሻለቃታት ዝቖማ ከኣ ብክልተ ሻለቃ ክቖማ ተገደዳ። እዚ'ውን ንምሉኡ ደኣ ብሻለቃታት ይጸውዓ'ምበር ዝነበረን ዓቕሚ ሰብ ካብ ናይ ሻምበል ንላዕሊ ዓቕሚ ኣይነበረንን። ከምዚ ኢሉ ድማ እቲ ሻድሻይ ወራር ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ወርሒ ናህሩ ብምጽንቃቕ ዝሓሉ ብዓወት ህዝባዊ ሰራዊት ሓርነት ኤርትራ ተዛዚሙ።

ኣብ ምሉእ ሻድሻይ ወራር (ዘመቻ ቀይ ኮኮብ) ንእዚ ውቃው ዝበጽሖ ክሳራ፡ ዝሞቱ 4,255፡ ዝቖሰሉ 8,785፡ ዝተማረኹ 459፡ ዝኸድዑ፡ ናብ ህዝባዊ ግንባር ኢደም ዝሃቡ 62 ነይሮም፡ ናብ ሱዳን ዝኸዱ ድማ 166 ነይሮም።

መራሒ ሊብያ መዓመር ጋዳፊ'ውን ኣብ ጎድኒ ስርዓት ደርግ

ንቦታ ብርጌድ 104 ተኪኡ ካብ ከባቢ ሸግለት ክሳብ ግራት ሐዙ ነይሩ። እዚ ብርጌድ፡ ኣብዚ ግንባር ካብ ዝኣቱ ኻ ኢድ ህ.ግ. ኣይጠዓመን።

ካልእ፡ ኣብቲ እዋናት'ቲ ውቃው እዝ ኣብ ምጥርናፍ ክ/ጦራቱን ብርጌዳቱን ተጸሚዱሉ ዝነበረ ግዜ ኮይኑ፡ ክ/ጦር 15 ካብ ጸጋም ጠቕሊሉ ንየማን ኩብል፣ ክ/ጦር 23 ድማ ብጺጋም ክኸውን ስለ ዝመደበ፡ ብርጌድ 32 ንብርጌድ 90 ንምቕያር ከባቢ ዓገት መጺኡ ነይሩ። እቲ ጸረ-መጥቃዕቲ ኸኣ፡ ቅድሚ'ዚ ምቅይያር'ዚ ብርጌድ 90 ኣብ ቦታኡ ኸሎን ብርጌድ 32 ክቕይር ምስ ከዶን ተፈጺሙ። ስለ'ዚ እቲ ጸረ-መጥቃዕቲ ብድምር ኣብ ልዕሊ ሰለስተ ብርጌዳት'ዩ ተፈጺሙ። እቲ ናይ ጸረ-መጥቃዕቲ መደብ ከኣ ምሉእ ብምሉእ ተዓዊቱ። ጸላኢ ካብ ኩሉ ቦታታት ለቒቑ ከም ጠቕላላ ክሳራ ጸላኢ 13,727 ነይሩ።

መኣረምታ፤

ኣብ ዓንቀጽ 12 ክፋል ናይ'ዚ ኣርእስቲ'ዚ፡ እቲ ኣብ ተጋደልቲ'ምበር ኣብ ጸላኢ ዘይተዓጥቀ ክልተ ናይ 40 ሚ/ሜተር ብረት፡ "ካብ ተ.ሓ.ኤ. ዝተማረኽ እዩ" ምባል ጌጋ ኾይኑ፡ ብኻልእ መንገዲ ዝተረኸበ ኣጸዋር ናይቲ ውድብ ምኻኑ ንሕብር። ሓደ ካብ መድፍዓጃታት ብረት 40 ሚሊ. ኮይኑ ዝተዋግኡ ተጋዳላይ ኣቡሰሎም ኣሚነ እውን መኣረምታ ልኢኹልና። ንተጋዳላይ ኣቡሰሎም ብስም ኣዳለውቲ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ-ትግርኛ ነመስግኖ።

ኤም.ኣይ. 24 ሄሊኮፕተራት

ሚሳይላት ምስ ራዳር

ሌተናል ጀነራል በኹረጼን ገብረሚካኤል
(ኢ.ፒ.ኣር.ፒ)
ይ ቕ ጽ ል

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

Total Eritrea Sh.Co.

Vacancy Announcement

Position	Fixed Assets & Inventory Accountant
Reporting to :	Accounting Manager

Position Overview:

This role is responsible for the accurate and compliant management of the company's fixed assets and inventory, while also performing key general accounting duties. The position requires a strong focus on asset capitalization, depreciation, inventory valuation, stock reconciliation, and internal controls, often utilizing specific Enterprise Resource Planning (ERP) those mentioned for SAP).

Responsibilities :

1.Compliance and Safety

- Ensuring full compliance with the group's HSEQ (Health, Safety, Environment, and Quality) policies and standards as they apply to the division.

2. Fixed Assets and Capital Projects (CAPEX) Management

- Capitalization: Managing the lifecycle of assets, from processing investment orders into Assets Under Construction (AUC) (using T-code K088) to timely capitalization into final Fixed Assets (using T-codes K001 and K002) based on project completion.
- Maintenance: Running and updating depreciation expense accounts monthly, maintaining the Fixed Asset Listing (acquisitions and disposals), and preparing asset disposal forms.
- Reconciliation: Monthly analysis and reconciliation of AUC accounts and year-end reconciliation of fixed asset acquisitions with capital expenditure.
- Verification: Conducting periodic physical verification (audit) of fixed assets.

3. Inventory and Stock Control

- Valuation: Daily monitoring of the Moving Average Price (MAP) of products and verifying inventory purchase cost buildup.
- Reconciliation & Reporting: Performing monthly stock reconciliations across all locations, checking daily withdrawals, and preparing/distributing monthly inventory reports and inventory adjustment reports.
- Verification: Preparing the oil loss report and checking inventory adjustment forms.

4. General Accounting and Internal Controls

- Daily Operations: Inputting daily cash receipts into the system (using T-code F-28/F-29) and and deposit collected checks to the bank.
- Verification: Verifying fuel and lubricant sales invoices and calculating the Cost of Sales for these products.
- Joint Venture (JVT) Accounting: Preparing the company's share of operating expenses for specific joint venture activities (like aviation and Assab JVT).
- Audit/Compliance: Conducting surprise internal controls (audits) of stock and cash at various locations as directed.

Formal Education: Bachelor's degree in accounting, business, commerce or economics from a recognized University.

Working Experience: over two years' work experience in similar role. Proven experience and skills in fixed asset CAPEX management and inventory or stock control.

Other Skills and Experience: good communication skills, ability to coordinate,motivate and inspire team and Excellent computer skills.

Salary : Company Scale

Additional requirements : having Fulfilled his/her National service obligations and provide evidence of a release paper from the Ministry of Defence.Present clearance paper from the current/last employer.Only short- listed will be contacted applicants wwould be considered as potential candidates for an interview. Applications document will not be returned to the sender.

Note to Applicants: Address your applications to **Total Eritrea Sh. Co., P.O. Box 871** Asmara, Eritrea within **10 Days** from publication of this advertisement on the Haddas Eritrea or Eritrean Profile newspapers.

ምስጋና

ብሃንደበታዊ ሞት መስዋእቲ ብጹእ ነፍቅሮ ኣቦናን ሓውናን ተጋዳላይ ሳህለ ብርሃነ (ወዲ ብርሃነ) ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፣ ኣብ መቓብር ሓርበኛታት ዝቐበርኩምና፣ ገዛና መጺኹም ኣውጉት ብምምልላስኩም ካብ ወሽጥን ወጻእን ብተለፎን ዘጸናናዕኩምና ሕሰም ኣይትርከቡ የቐንየልና እናበልና ሓዘንና ንገልጽ።

ብጻልቲ ቤቱ ወይዘሮ ትምኒት ተኽለ (ኣኽበረት)
ምስ ደቁን ምሉኣት ስድራ ቤቱን።

ምስጋና

ብዕረፍቲ እንፍቅርቲ ክብርቲ ወላዲትና ወ/ሮ ኣብረሀት በርሀ ጉብረሂወት፣ ብጻልቲ ቤቶም ግራ/ር መም/ ዘርኣያስ ኣርኣያ ዕዋል፣ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፣ ክሳብ ደቀምሓረ ደምቢዘን ከይደኹም ዘቐበርኩምና፣ ኣብ ገዛና ብምምልላስ ዘጸናናዕኩምናን ካብ ወሽጥን ወጻእን ብምድዋል ተኻፈልቲ ናይ ሓዘን ዝኾንኩምን የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ንገልጽ።

ደቃን መላእ ስድራቤታን

ምስጋና

ብዕረፍቲ እንፍቅርቲ ክብርቲ ኣዴናን ሓፍትናን ርግበ ኣስፍሃ ዘርኡ፣ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፣ ሬሳ ካብ ሸወደን ኣብ ምልኣኽ ኩልትናዊ ደገፍ ዝገበርኩምልና ቤ/ጽ/ኤምባሲ ሃገረ ኤርትራ ኣብ ሃገራት ስካንድናቭያን፣ ኤርትራውያን ተቐማጦ የተቦርን ከባቢኣን፣ ኤርትራውያን ማሕበር ሸወደን (ኤማሸ)፣ ኤርትራዊ ማሕበር ኮምኒቲ ሰንተር የተቦሪ፣ ኣብ ኣስመራ ሬሳ ኣብ ምቕባል ዝተሓበርኩምና፣ ኣብ ዓዲ ሸለሙን ዘቐበርኩምና፣ ኣብ ገዛና ብምምልላስን ካብ ወሽጥን ወጻእን ብቴለፎን ዘጸናናዕኩምና፣ ሕሰም ኣይትርከቡ የቐንየልና እናበልና ሓዘንና ከምዝዮጽና ንገልጽ።

ደቃን ኣሕዋታን ምሉኣት ስድራቤታን

ሓደስቲ መጽሓፍቲ

NEW BOOKS

ንተማሃሮ 2ይ ደረጃ

(9ይ 10ይ 11ን 12ን ክፍሊ)

1. **Brush up** your Progress in High school (Natural Science Stream): *English, Maths, Physics, Chemistry, Biology, Agriculture.*
2. **Brush up** your Progress in High school (Social Science Stream): *English, Maths, Geography, History, Business & Economics.*

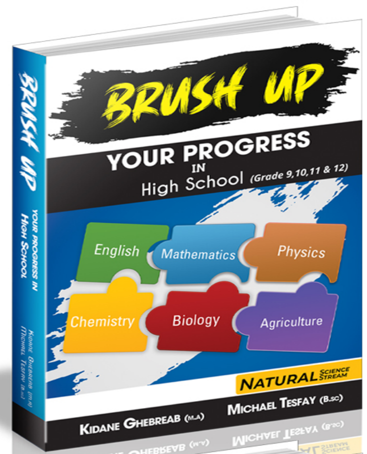

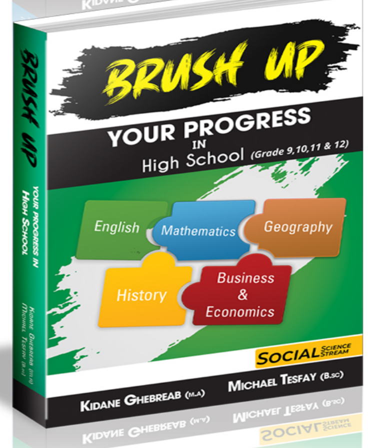

ነፍሲ ወከፍ መጽሓፍ፡

- ኩሉ ዓይነት ትምህርቲ ካብ 9ይ ክሳብ 12 ክፍሊ ዘጠቓለለት
- ብዝቐለለ መገዲ ዝቐረበ ጽማቕ ትሕዝቶ ናይ ኩሉ ዓይነት ትምህርቲ
- ልዕሊ 1000 ዝተሰርሑ ኣብነታት
- ልዕሊ 3800 መለመዲ ሕቶታት ምስ መልስታቱ

07151337/07282165

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ -ሓበን ገብረኣምላኽ- ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ኣማኑኤል ጉብረሃዋርያት ሓጎስ፡ ብዓልቲ ቤተይ ምንያ የሴፍ ቀላቲ ስለዝዋረረፈት፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 2 ደቁ ከኣ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሉም ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን01/04/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋበኢያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ኣቶ ኖህ ፋሲል መሓመድኑር፡ ኣደይ ሰናይት ኣስገዶም በርሀ ስለዝዋረረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን01/04/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋበኢያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ራሄል መሓሪ በርሀ፡ ሓወይ ኢሳቕ መሓሪ በርሀ ስለዝዘተሰውኡ፡ ኣነ ምስ 9 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/03/26 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋበኢያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

1. ሃይለ ከበደም ዘርእጊዮርጊስ 2. ኢትዮጵያ ጸጋይ ዓንደሚካኤል፡ ወድና ዳዊት ሃይለ ከበደም ስለዝዋረረ፡ ንሕና ወለዱ ጥራይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን02/04/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋበኢያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ቅድስቲ ጊላዝጊ ትካቡ፡ ኣደይ ለምለም ኪዳ ብርሃ ስለዝዋረረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓፍተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/04/26 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋበኢያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

ሰለሙን ሃብተየም ወልደሰላሴ፡ ወለድና ሃብተየም ወልደሰላሴ ሰንጋልን ዑቕባ ኣወዓለም ሓጎስም ስለዝዋረረፉ፡ ኣነ ምስ 8 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን01/04/26 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋበኢያ ዕ/እ'ኽሊ. ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ከሳሲት ወ/ሮ ልዋም ኤፍሬም፡ ተኸሳሲ ኣቶ ዓወት ፍስሃጽ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪብልካ ስለ ዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን02/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረኣ ምዃኑ ንሕብር።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

ዳዊት ክፍሉ ጉብሄር ምባል ተሪፉ፡ ሂብል ክፍሉ ጉብረእግዚኣብሄር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን08/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዳዊት ጉብረሂወት ብርሃ ምባል ተሪፉ፡ ኮኾብ ጉብርሂወት ብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን07/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ደበሳኣብ ጉብረሂወት ብርሃ ምባል ተሪፉ፡ ደበሳይ ብርሂወት ብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን07/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ፍትሓዊ ሰመረ ናይዝጊ ምባል ተሪፉ፡ መርሃዊ ሰመረ ናይዝጊ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን08/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ሽዊት ተከኤ ብርሃ ምባል ተሪፉ፡ ምኞት ተከኤ ብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን08/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ቤት-ፍርዲ ሓልሓል

መሓመድ ሰዒድ ማሕሙድ መሓመድዓሊ፡ ምባል ተሪፉ፡ ሰዒድ ማሐሙድ መሓመድዓሊ. ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/3/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ቶኾምብያ

ወ/ሮ ተበርሀ ጉብረሚካኤል መብራህቱ፡ ብዓል ቤተይ ሃብተ ተወልደ ዑቕባጋርግሽ ስለ ዝዋረረ፡ ንዓይ ናይ መጸምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን24/03/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ባረንቱ

ጉብረህይወት ጉብረየሱስ መለስ፡ ስም ወላዲተይ ኣብርሃጸየን ጉብረኣብ ምባል ተሪፉ፡ ኣመተ ጉብረኣብ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓሰብ

ሚዛን ሚካኤል፡ ኣደይ ንጸሃ በራኺ. ወልደሚካኤል ስለዝዋረረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/03/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲ. መሓመድ የሱፍ ዓሊ፣ ተኸሳሲ. ዓ'ብደልቃደር መሓመድ ሓሰን፡ ብዕለት 25/03/2013 ዓ/ም ማኪና ቁ/ሰሌዳ ERI.02191 ቁ/ቻሲ. HI75 ሓደሽ ቁ/ሰሌዳ ERI.C 5508 ተኸሳሲ. ተመዝጊቡ፡ መኪና ሸይጡለይ፡ እንተኾነ ስም ዋንነት ስለ ዘየመሓላለፈለይ ይጸወዓለይ ስለ ዝበለ፣ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዑ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን06/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረኣ ምዃኑ ንሕብር።

ርበል ሃብተየም ብርሃ ምባል ተሪፉ፡ ሂ. ሃብተየም ብርሃ፡ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን06/04/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ማሕበር ወሃንቲ ኣውቶብሳት ዓወት፡ ንዕለት 09/03/2026 ሰዓት 8:00 ቅ/ቀ ብዛዕባ ማሕበርና ኣገዳሲ. ኣኼባ ስለዘለና፡ ኩሉኹም ኣባላት ማሕበር ኣብ ቀጽሪ ዕዳጋ ሓሙስ ዝርከብ ክሉብ ማሕበር ክትርከቡ ብጥብቂ ንሕብር። ዝኾነ ኣባል ካብ ኣኼባ ምትራፍ ኣይፍቀድን፣ ንዝመሓላለፍ ውሳነ ቡየም ዝተረኽቡ ይውሰኑ።

ኣብዚ. ኣኼባ ዘይተረኽበ ኣባል፡ ንዝመጽእ ሕቶ ሓላፍነት የብልናን።

ቦርድ ማሕበር ዓወት

ምልክታ ጨረታ

ምምሕዳር ዞባ ማእከል ዘለዎ ማእከል ስርዓተ ሓበሬታ ትሕተ ቅርጺ. ናይ ሰርቨርን ኔትወርክን ስርዓታት (systems) ምጽጋንን ምምሕያሽን (Maintenance. Troubleshooting. Security. Updating and Upgrading) ኣገልግሎት ከምኡ'ውን ምንጋፍ፡ ምጽራይን ምጽጋንን ኮምፕዩተራት ንክልተ ዓመት ኣገልግሎት ክህቡ ዝኽእሉ ተጫረትቲ ይዕድም።

ተጫረትቲ ከማልእዎም ዘለዎም ረቛሒታት፦

1. ተጫረትቲ ዝተሓደሰ ናይ ዓመት 2025 ቅዳሕ ዋኒን የቕርቡ።
2. ተጫረትቲ መኽበሪ ጨረታ ናቕፋ 30,000.00 (ሰላሳ ሽሕ) ብC.P.O ወይ ብCheque የትሕዙ።
3. ተጫረትቲ ቅጥዒ ሰነድ ዝምልኣ ዝርዝር ሓበሬታ 100.00 ናቕፋ ከፊሎም ካብ ቤ/ጽ ቁ.36 ይወስዱ።
4. ተጫረትቲ ንትሕዝቶ ጨረታ ዝገልጽ ዝርዝር ሓበሬታ ዝሓዘ ሰነድ ካብ ቤ/ጽ ቁ/36 ይወስዱ።
5. ተጫረትቲ ክህቡዎ ንዝኽእሉ ኣገልግሎት፡ ብመሰረት ዝተዳለወ ቅጥዒ መቕረቢ. ጨረታ ብኮምፕዩተር ዝተጻሕፈ ሓበሬታ ብዝርዝር የቕርቡ።
6. ተጫረትቲ ብዙወሳኺ፡ ነቲ ኣብ ቅጥዒ መወዳደሪ ጨረታ ዝተዘርዘረ ዝወሃብ ኣገልግሎት፡ ንኣተግባብራኡን ክዉንነቱን ምሉእ ሰእሊ. ብዝህቡ ኣገባብ ንብዩ መብርሂታት ኣዳልዮም የቕርቡ።
7. ተጫረትቲ ነቲ ተጠቒሱ ዘሎ ሞያ ዝሰርሕሉ ተመኩሮታት ዝገልጽ መረጋገጺ. ብቐዋት ሰራሕ ብጽሑፍ የቕርቡ።
8. ተጫረትቲ ዝመልእዎ ሰነድ ጨረታ ብዝተዓሸገ ሰታርት ኣብ ኣሃዱ ዕድጊ ክፍሊ. ቁጽሪ 36 ኣብ ሳንዱቕ ጨረታ የእትዉ።
9. ተጫረትቲ ንህልው ትሕተ ቅርጺ. ክድርዕ ወይ ናብ ዝማዕበለ ክሲጋገር ዝኽእል ሓድሽቲ ኣገልግሎታትን (New Features) ንድፍታትን (New Designs) ምልላይ/ምትእትታው ከቕርቡ ይኽእሉ።
10. ምልክታ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ን10 ናይ ሰራሕ መዓልታት ክፉት ኮይኑ፡ ኣብታ ትቐጽል ናይ ሰራሕ መዓልቲ ሰዓት 09:45 ቅ/ቀ ሳንዱቕ ጨረታ ይዕጾ። ኣብታ ዕለት ልክዕ ሰዓት 10:00 ቅ/ቀ ኣብ ቤት ጽሕፈት ክፍሊ. ምምሕዳርን ፋይናንስን ተጫረትቲ ወይ ሕጋውያን ወከልቶም ኣብ ዝተረኽቡሉ ሳንዱቕ ጨረታ ይኽፈት።

N.B ንህልው ማእከል ስርዓት ሓበሬታ ከገልብት ወይ'ውን ካብ ዘለዎ ንላዕሊ. ከማዕብል ዝኽእል ሓሳባት ምቕራብ፡ ኣካዳምማዊ ብቕዓት፡ ተመኩሮን ድሕረ-ብይታ ኣቕረብቱን ግብረውትን ትካልና ዝያዳ ግምት ከምዝህቦ ንሕብር።

ምምሕዳር ዞባ ማእከል ዝሓሸ ኣማራጺ. እንተረኺቡ፡ ነዚ. ጨረታ ብኸፊል ወይ ብምሉእ ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ምምሕዳር ዞባ ማእከል

ብስም ሃብተየም ፍስሓጼን ተወልደ ዝተመዝገበ፡ ኣብ ከተማ ኣስመራ ከበቢ/ዚፕኮድ ኣባሻውል 1A132 ቁ.ፓርሰል ASP 00049958 መለለዩ ገዛ ASD 00044829 ኣብ ቤ/ጽ ፓብሊክ ኖታሪ ብኑበረት ቁ.መዝገብ 5491/2017 ብዕለት 13/02/2017 ተመዝጊቡ ዝተረጋገጸ ገዛ፡ ስፍሓቱ፡ 44.00 ት/ሜትር ቀንዲ ክፍሊ. 2፣ 1 ክሽነ 1 ዓይኒ ምድሪ ዘለዎ ካብ ኣቶ ሃብተየም ፍስሓጼንን ወ/ሮ ሩታ ማስፍንን ስለ ዝዓደግኩዎ፡ ስም ዋንነት ናብ ስመይ ከመሓላልፎ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ እዚ. ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ. ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ. ብዘእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ. ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂልሉ ኣንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታርን ቤ/ጽ ካዳስተርን ይቕረብ። ዝቃወም እንተዘይቀሪቡ ግን ኦርጅናል ሰነዳተይ ኣቕሪበ ጉዳየይ ክፍጸም ምዃነይ እሕብር።

ወ/ሮ ምጽላል ሄሬኣብ ካሕሱ

ኣብ ከተማ ደቀምሓረ ኣብ ዞባ 01 ምም/01 ዞን 02 ፕሎት 09 ዝርከብ፡ ብስም ኣቶ ተኽለእዝጊ. ዑቕባዝጊ. ብርሃ ናይ ዝተመዝገበ ገዛይ መረጋገጺ. ናይ ዋንነት ሰነዳት/ሊ.ዝ ስለ ዝጠፍኣኒ፡ ብዕዳ ሒዙዎ ወይ ረኺቡዎ ዝበለ እንተሎ፡ ብቑጽሪ ቴሌፎን 07165905 (ኣቶ መንግስትኣብ ጉብረእግዚኣብሄር) ኣሊኩም ክትሕብሩኒ፣ እንተዘይኮይኑ ግን ኣብ ውሽጢ. 30 መዓልታት መተካእታ ክሓትት ምዃነይ ኣፍልጥ።

ኣቶ ተኽልዝጊ. ዑቕባዝጊ. ብርሃ
ወኪል ኣቶ መንግስትኣብ ጉብረእግዚኣብሄር

ብስም የናስ ብርሃ መሓሪን ዝተመዝገበ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL00038471 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገዛ ጥንዳ ጎደና ኦምሓጀር ቁ.ገዛ 11 ዝርከብ ናይ ቤት ቁርሲ. ትካለይ፡ ንኣቶ መርሃዊ ጉብረዝጊ. ይሕደጎ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ዕዳጋ ሓሙስ ጎደና-ቁ/ገዛ – ካብ ዕለት 01/01/2026 ክሳብ ዕለት 31/12/2027 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ. ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ. ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

የናስ ብርሃ መሓሪን
ሕጋዊ ወኪል ቴድሮስ ብርሃ መሓሪን

ኣብ ኣስመራ ን/ዞባ ጎዳይፍ ፕሎት 100 587 ቁ.ፓርሰል ዞን ASP00021367 1A714 ጎደና ተጋደልቲ ዝርከብ ገዛ፡ ኣብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታዮ ብኑበረት ቁጽሪ ምዝገባ 8768/25 ካብ ኣዴና ነ/ሄራት ኢ.ሳርያ በየን ጉብረ +3 ብውርሲ. ዝረኸብናዮ ገዛ፡ ብዝፈጸምናዮ ምቕሊት፡ ናብ ስምና ከነመሓላልፎ ስለ ዝደለና፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ. ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ. ብዘእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ. ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉሉ እንተኾይኑ) ሒዙ፡ ናብ ቤት ጽሕፍት ፓብሊክ ኖታሪን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ካዳስተርን ይቕረብ። ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ ግን ኦርጂናል ሰነዳትና ኣቕሪብና ጉዳይና ከፈጸም ምዃንና ንሕብር።

ኣቶ ሰዩም ተወልደብርሃን ደብረጸዮን +3

ብስም BSRAT P.L.C ዝተመዝገበ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን ASL00041575 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ማ/ከተማ ጎደና ሓማሴን ቁ.ገዛ 29 ዝርከብ ናይ ቤት ቁርሲ. ትካለይ፡ ንወ/ሮ ርዚና ንጉሰ ሚኒለክ፡ ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ትራቨሎ ጎደና ሩባ ሓዳስ ቁ.ገዛ– ካብ ዕለት 01/02/2026 ክሳብ 31/02/2031 ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ. ሰላሳ መዓልቲ፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ. ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

ኣካያዲ. ስራሕ የናስ ተስፋጊርግሽ
ሕጋዊ ወኪል ሃብተየም ሓይለም ባራኺ

ብስም ምካኤል ቁርጥን ዓዋተ ዝተመዝገበ፡ ብቑ.ፍ.ዋኒን KEL00004693 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ዓንሰባ ን/ዞባ ከረን ዝርከብ ናይ ሆቴል (JIO) ትካለይ፡ ንኣቶ/ወር/ ስምረት ካሕሳይ፡ ኣድራሻ ከረን ኣካርየዮ ስለ ዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፡ እዚ. ምልክታ እዚ. ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ. ሰላሳ መዓልታት፡ ስልጣን ዝሓለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውሞኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ፡ ዝቃወም ኣካል ከም ዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ነፍልጥ።

ምካኤል ቁርጥን ዓዋተ

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ -ሓበን ገብረኣምላኽ- ሳምራዊት መለስ

ASMARA MINING SHARE COMPANY
Abo Street, No. 178, House No. 16
Gejeret, P.O. Box 10688
Tel. ++291-1-153986
Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position.
Senior Condition Monitoring & Reliability Engineer
Number required – (01)
Type of contract – Definite (2 years)

Major Duties and responsibilities

- To lead and integrate condition monitoring and reliability functions across site assets, ensuring early fault detection, effective defect elimination, and robust maintenance strategies that maximize asset availability, reduce unplanned downtime, and protect capital investment.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREA

- Lead and govern the site condition monitoring program for fixed plant and/or HME assets
- Establish and maintain condition monitoring standards, routes, and procedures
- Oversee vibration analysis, oil analysis, thermography, ultrasound, and other PdM techniques
- Validate, prioritise, and interpret condition monitoring findings and defect severity
- Ensure high-quality, actionable reporting aligned with maintenance and shutdown priorities
- Convert condition monitoring findings into maintenance notifications, work orders, and shutdown scopes
- Provide technical authority on condition monitoring methods and diagnostics
- Support commissioning and handover of new equipment from a PdM perspective
- Develop, implement, and govern reliability and maintenance strategies across site assets
- Lead defect elimination processes including RCA, failure investigations, and recurring failure resolution
- Analyse equipment performance data, downtime trends, and lifecycle risks
- Apply reliability methodologies including RCM, FMEA, and lifecycle costing
- Support asset criticality analysis and risk-based maintenance approaches
- Optimize preventive and predictive maintenance strategies within the CMMS (e.g. PRONTO)
- Provide reliability input into shutdown planning, scope prioritisation, and long-term plans

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents	• Bachelor's degree in Mechanical, Electrical, or Reliability Engineering, or trade qualification with extensive reliability experience • Condition Monitoring certification ISO Cat II (minimum), Cat III desirable • Thermography Level 1 or 2 certification
Working Experience – Nature & Length	• Minimum 10+ years' experience in mining, mineral processing, power generation, or heavy industry, with demonstrated experience leading condition monitoring and reliability functions in operational environments.
Technical Skills	• Reliability engineering principles and methodologies (RCM, FMEA, RCA) • Significant milling experience would be an advantage • Laser alignment experience • Defect elimination process experience • Asset management principles and lifecycle costing • Strong data analysis and reporting capability • Condition monitoring interpretation (vibration, oil analysis, thermography, UT) • CMMS systems experience (PRONTO preferred) • Maintenance strategy development and optimization • Understanding of rotating and static equipment failure modes • Experience in developing availability models
Other Skills and Abilities	• Strong problem-solving and analytical skills • Ability to influence and engage cross-functional teams • Clear communicator at operational and leadership levels • Structured, disciplined, and outcomes-focused • Strong safety leadership and risk awareness • Structured, disciplined, and continuous improvement focused • Able to coach & mentor national workforce

General Information and other requirements:

- **Place of Work**: AMSC Sites
- **Type of contract:** Indefinite Period
- **Salary:** As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 7 days from the day of publication in the Newspaper.

- **Address: Please mail your applications to:**
  Asmara Mining Share Company,
  P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea
- **Applicants shall be required to send a copy to:**
  Mineral Resources Management
  P.O. Box – 272
  Asmara
- **Note to Eritrean applicants:**
  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment Permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ዋዲሎ - መግለጺ ጽባቐ ብሄረ ራሻይዳ

ማርታ ክብሮም

ኣንፈት ጉዕዞና፡ ንጸባቐን ባህላዊ ኣነባብራን ብሄራ ራሻይዳ ንምዕዛብ ኣብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ኣብ ንኡስ ዞባ ሸዕብ ናብ እትርከብ ምምሕዳር ከባቢ ዋዲሎ እዩ ነይሩ። ምቕሉል ኣቀባብላ ህዝቢ ናይቲ ምምሕዳር ሓደ ካብቲ ንኢቓልቦና ዝስሓበ እዩ ነይሩ። ምኽንያት መምጽኢና ምስ ሓበርናዮም ድማ ዓቢይቲ ዓዲ ዋዲሎ ንኹሉ እንሓቶ ንኽምልሱ ኣብ ዞርያና ኮፍ ብምባል ክብሪ ኣርእዮምና።

ቅዲ ኣነባብራን ባህልን ብሄረ ራሻይዳ ሓደ ካብቲ ንጸባቐን ብዙሕነትን ብሄራትና ዝገልጽ እዩ። ብሄረ ራሻይዳ ቅድሚ ኣስታት 150 ዓመታት ካብ ዓዲ ዓረብ ናብ ኤርትራ ከም ዝመጽኡ እዮም ሰነዳት ታሪኽ ዝሕብሩ። መብዛሕትኦም እዞም ሕብረተሰብ ኣብ ከተማታት፡ ዓድታታን ቀሸታትን ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ፡ ዝተፈላለዩ ንጥፈታት እናኣካየዱ መነባብሮኦም ይመርሑ። ብዛዕባ'ዚ ምስ ገለ ዓበይቲ ዓዲ ነበርቲ ምምሕዳር ከባቢ ዋዲሎ ዘካየድናዮ ዕላል ናባኹም ኑቢሎ ሰናይ ንብብ።

ፈለማ ዘዘራረብናዮ፡ ዓቢ ዓዲ፡ ዓግል ዓብደላ ዓግል እዩ። ኣቶ ዓግል፡ ናብዚ ሕጂ ዝነብሩሉ ዘለዉ ዋዲሎ ክመጽኡ ከለዉ፡ ጥራይ ኢዶም እዮም መጺኦም። ኣብዚ ዝተጠቕሰ ቦታ ክሰፍሩ ምስ ጀመሩ፡ ፈለማ ጥሪት ክፈርዩ ጀሚሮም። ኣጣማልን ኣጣልን ድማ ብሄረ ራሻይዳ ዘውንኡወን ጥሪት'የን። ቀስ ብቐስ ምስ ግዜ ከኣ፡ ንንጥፈታት ገስጋስ ንግድን ሕርሻን ወሲኾም ህይወቶም ይመርሑ ምህላዎም ኣረዲኦም። ብሄረ ራሻይዳ ቀንዲ ዘውንኡዎም ኣጣማልን ኣጣልን ካብ ጥሪት፡ ካብ ዝርእዎም ብርጭቆ ካብ ፍሩታ፡ ብልቱግን መሸላን ድማ ካብ ኣእካል ከጥቀሱ ይኽእሉ።

ኣቶ ዓግል ኣብ ሓብሬታኦም፡ ናብ ንጥፈታት ንግዲ ክጽንበሩን ኣምር ንግዲ ክህልዎምን ኣብ ከባቢኦም ዝነብር ዝነበረ ካልእ ህዝቢ ዕዙዝ ግደ ከም ዝነበሮ ድማ'ዩ ኣውጊዖምና።

ኣብ ባህሊ ራሻይዳ፡ ወዲ ይኹን ጓል፡ ህጻን ድሕሪ ምውላዱ፡ ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእካ ወይ መጻእኪ ዝግበር ኣቀባብላ ኣሎ። ወዲ ተባዕታይ ኣቡቲ ብሄር ሓላፍነት ዝስከም ምስ ተመርዓወ ጥራይ ኮይኑ፡ ካብዚ ንደሓር ሓላፍነት ሓዳሩ ተሰኪሙ ቤቱ ክኣሊ ይጅምር።

ብዘይካ'ዚ ኣብ'ቲ ብሄር፡ ወዲ ንዘመረጾ ጓል ክምርዖ መሰል ኣለዎ። ጓል'ውን ብተመሳሳሊ ምስ ዘይመረጾቶ ወዲ ክትነብር ኣይትግደድን እያ።

ኣብ ግዜ መርዓ፡ ስርዓት ገዞሚ ሰድራ እንዳ ወዲ'ዮም ንሰድራ ጓል ዝገዝሙ። እቲ ዝወሃብ ገዞሚ ብመልክዕ ገንዘብ፡ ኣጣማል ወይ ካልኦት ጥሪት ክኸውን ይኽእል። ቅድሚ ገለ ዓመታት፡ ቀንዲ ዝወሃብ ዝነበረ ገዞሚ - ገመል እኳ እንተ ነበረ፡ ሎሚ ግና ንሱ ተሪፉ ብዓይነት ገንዘብ እዩ ዝወሃብ።

ኣብ ጽንበል መርዓ፡ ወዲ ብፍሉይ ዝኸደኖ ክዳን የለን። ጓል ግና ብዘይካ'ቲ ትኸደኖ ንብሄራ ዘንጸባርቕ ባህላዊ ክዳውንቲ፡ ካብ ወርቂ ዝተሰርሐ ስልማት'ውን ትገብር። ሓንቲ ጓል ቅድሚ መርዓኣ ትገብሮን ድሕሪ ምምርዓዋ ትገብሮን መሸፈኒ ኣፍንጫ ዝተፈላለየ እዩ። ቅድሚ ምምርዓዋ ትገብሮ መሸፈኒ 'መንገብ' ዝበሃል ኮይኑ፡ ብዓቐን ቀሩብ ንእሽ ዝበለ ወይ ንገለ ክፋል ገጻ ዘርኢ እዩ። ኣብ ግዜ መርዓኣን ድሕሪኡን ትገብሮ ድማ፡ 'ልታም' ይበሃል። ልታም፡ ብዓቐን ዕቢይ ዝበለን ዘለል ዝበል ክሳብ ታሕቲ ዝወርድ እዩ።

ኣቶ ዓግል ዓብደላ ዓግል

መርዓት፡ ኣብ ኣፍንጫ ዝሰቐር፡ 'ዞማም' ዝበሃል ስልማት ወርቂ፡ ኣብ ክሳድ ዝንጥልጠል - መኽከጋ፡ ኣብ ኢድ ዝውደ - ክሳብ 10 ዝበጽሕ ቆሸ (በናጅር) ድማ ትገብር።

ኣባጽሕ (እኹላት) ደቂ ኣንስትዮ ናይቲ ብሄር ዘይገብራኦ፡ ቁልዑ ደቂ ኣንስትዮ ናይቲ ብሄር ግና ዝገብርኦ፡ 'ኸርሳን' ዝበሃል ስልማት እዚኢ ኣሎ።

ኣብ ግዜ መርዓ፡ ብደቂ ተባዕትዮ

ብዙሕ ጸወታታት እዩ ዝጽወት። ገለ ካብኦም፡ ዘራብ - ብሴፍ ዝጽወት እዩ። 'ሩፍሓን' ዝበሃል ሳዕስዒት እውን ይስዕስዑ'ዮም። 'መቅጠፍ' ዝበሃል ካልእ መሳጢ ጸወታ'ውን ኣለዎም።

ክኸውን ከሎ፡ እቲ ሓደ ድማ መቓበሊ ኣጋይሽ ይኸውን። ንበረት መርዓውቲ ኩሉ - ድስቲ፡ ኣቕሓት ቡንን ካልእ ንብረትን ኣብ ውሽጣዊ ክፋል ናይታ ገዛ እዩ ዝቕመጥ።

ዝሰራሕ ኮይኑ፡ 'መጣራ' ይበሃል። እዚ ቴንዳ ዝርጊሕኣ ብዝሸከል ዕንጸይቲ ድማ ይግዘር። ብውሽጡ ኸኣ ካብ ቀሪ ንምክልኻል ብሕብርታት ዝጌጸ መጋረጃታት ይግበረሉ። ኣብ መሬት ዝግበር ምንጻፍ፡ 'በጣሒ' ይበሃል።

ንኩነታት ኣፈታትሓ ግርጭት ኣቡቲ ብሄር ኣመልኪቶም ነበርቲ ዋዲሎ ከምዚ ብምባል ይገልጽዎ። ኣብ መንጎ ክልተ ሰባት ባእሲ ምስ ዘጋጥም፡ ሰድራ ቡዳሊ ሓንቲ ሽምጋሊት ጉጅለ ብምቛም ናብ ሰድራ ተቡዳሊ ይኸዱ። እዚ መስርሕ፡ 'ገጽ ዛብና' ይበሃል። እዚ ድማ ንኹሉ እንብሎ ሰምዑና ወይ ተቐበሉና ማለት እዩ። ድሕሪ'ዚ፡ ተቡዳሊ ንኽሓስብ ካብ 6 ክሳብ 10 መዓልታት ዕድል ይወሃቦ።

ገለ ካብ ጸወታታት ብሄረ ራሻይዳ

ዝ. ጸወታ ኣብ ዘካይዱሉ፡ ቡብ30 ሰባት ኣብ ክልተ ጉጅለ ብምኻን ዝተፈላለዩ ኑቲ ጽንበል ዝገልጹ ደርፍታት እናደረፉ ይጻወቱን ይዘናግዑን። ደቂ ኣንስትዮ ግና ኣብ ግዜ ጽንበል ዝኾነ ጸወታ ኣይጻወታን እየን። ንመርዓት ህያባት ሒዘን ብምኻድ፡ ዝተፈለለዩ ዕላላት ብምልዓል ይዘናግዓ።

ኣብ ውራይ መርዓ ብሄረ ራሻይዳ፡ ንሕሩድ ብዝምልከት፡ ኣጣል ብጠዘሐ ይሕረዱ። ንዝስተ ዝምልከት ከኣ፡ እቲ ዝዳሎ ዓሲርን ቡንን እዩ።

ግዜ ሕጽኖት መርዓውቲ ብሄረ ራሻይዳ፡ ሸውዓተ መዓልቲ ጥራይ እየን። ኣብዚኣን እውን እንተኾነ ብሕልፊ መርዓዊ፡ መርዓዊ ኮይኑ ኮፍ ኣይብልን እዩ። ዝኾነ ስራሕ ወይ ካልእ ንጥፈት ምስ ዝርከብ፡ ካብ መሐጸኒት ገዛኡ ወጺኡ ኣቡቲ ዘጋጠመ ክሳተፍ ይኽእል። ሕጽኖት ኣብ ሰድራ እንዳ ጓል እዩ ዝካየድ። ሕጽኖት ድሕሪ ምዝዛሙ፡ ሰበኣይ ንሰበይቱ ብቐጥታ ናብ ቤቱ ኣይወስዳን። ኣብዚ ብሄር፡ ጓል ልዕሊ 20 ዓመት ኢያ ትምርዖ። ኣብዚ እቲ ዘኹርዓካ ነገር፡ ትሕቲ ዕድመ ክትምርዖ ልሙድ ኣይኮነን ብመሰረት ሓብሬታ ኣቶ ዓግል።

ኣብ ግዜ ሕጽኖት ሓንቲ ገዛ ናይቲ ብሄር ኣብ ክልተ ትምቀል። ውሽጢ መደቀሲ ናይ መርዓውቲ

ሓንቲ ጓል ኣንስተይቲ ድሕሪ ምምርዓዋ ቀዳሞት ክልተ ቁልዑ ክሳብ ትወልድ ኣብ እንዳ ሰድራኣ ኢያ ትጸንሕ። ድሕሪ'ዚ ግና ሓዳራ ትወጽእ። ሳልሳይ ቁልዓ ክትወልድ ነፍሰ ጾር ኣብ እትኾነሉ ግና ወላዲታ ናብ ገዛ ጓላ ብምኻድ፡ ንሓንቲ ሓራስ ዝግበር ክንክን ትገብረላን ተልዕላን።

ባህላዊ ገዛ ራሻይዳ ካብ ጸምሪ ብዝስራሕ ቴንዳ ዝዓለ፡ 'ቤተ ሸዓር' ዝበሃል እዩ ነይሩ። ሎሚ ግና እዚ እናተረፈ እዩ ከይዱ። ሎሚ ዝሰርሕዎ ገዛ ብቴንዳ መሳሊ

እታ ሸማግለ ዕርቂ ከኣ፡ ኑቲ ጉዳይ ብምርኣይ፡ ብሰላማዊ መገዲ ከም ዝፍታሕ ናይ ምግባር ሓላፍነት ኣለዋ።

ኣብዚ ጉዳይ፡ ተቡዳሊ ምናልባት ኣይዕረቕን ምስ ዝብል፡ መቕጻዕቲ 40 ሽሕ ናቕፋ ንቡዳሊ ክኸፍል ይግደድ። እንተኾነ እቶም ኣቦታት ከምዚ ተርእዩ ብዙሕ ከም ዘየጋጥምን ካብ ኣቦታቶም ብዘወረስዎ ባህሊ፡ ጉዳዮም ብዕርቂን ሰላማዊ መገድን ናይ ምፍታሕ ልማድ ከም ዘለዎምን እዮም ገሊጾምልና።

ንቑሕ ደበና

ሄለን መኸታ

ማህጸን ኣደ ጕራምራ

ኣብ ሓደ ስድራቤት ተወሊዶም ዝዓበዩ ኣሕዋት ባህሮም ስለምንታይ ዝተፈላለየ ይኸውን፧

ኣብ ሓደ ስድራቤት ተወሊዶም ዝዓበዩ ኣሕዋት፡ ካብ ዝፈላልዮም ጕዳይ ዘቀራርቦም ይበዝሕ፣ እንተኾነ ምሉእ ብምሉእ ሓደ ዓይነት ባህሪ ዘሎዎም ኣሕዋት ኣይንረክብን። እቶም ብደጋዊ ምስሊ ክትፈላልዮም ዘይትኽእል ሕደ ማንታ (ኣይደንቲካል ትዊን) ከይተረፉ ሓደ ዓይነት ባህሪ የብሎምን። "ኣብ ገዛ፡ ሓደ ካብ ብሱል ጥረ ኣይሰኣንን እዩ፡" "ማህጸን ኣደ ጕራምራ፡" ወዘተ፡ ዝብል ኣበሃህላ ኣብ መንጎ ኣሕዋት ዝተጋነነ ፍልልያት'ውን ክረአ ከም ዝኽእል ዘረድእ እዩ። ነዚ ፍልልያት ዝጸሉ ረቛሒታት ብድብድቡ፡ ኣተዓባብያ፡ ኣከባብያዊ ጽልዋ፡ ተወርሶን ካልእን እናበልና፡ ካብ ነብስና ከነርሕቐን ከነተዓባብዮን ነረአ ኢና። ምዕባለኣዊ ስነ ኣእምሮ እተጽንዕ ክርስቲን ኣዳምስ፡ ነዚ ፍልልያት ኣብ ሰለስተ ምድብ መቓቒላ ክትርእዮ ፈቲና ኣላ። እዚ ፍልልያት ዘበግስ ረቛሒታት ከኣ ዝያዳ ናብ ውልቀ ሰብ ወይ ወለዲ ከም ዝቐርብ ተረድእ። እዛ ምህርቲ ምዕባለኣዊ ስነ ኣእምሮ ዘቕረበቶ ነጥብታት፥

1- ምስ ጥንስን ሕርሲን ዝፍጠር ፍልልይ

ምስ ህጻን ዝፍጠር፡ ማለት ብተወርሶ ዝሰጋገር፡ ደጋውን ውሸጣውን ፍልልይ ከም ዘሎ ንፈልጥ ኢና። ኣብ ግዜ ሕርሲ ዝፍጠር ፍልልይ'ውን ኣሎ። እቶም ብንቡርን ኣብ ዝግባእ ግዜኦም ዝውለዱ ህጻናት ካብቶም ኣብ እዋን ጥንሲ፡ ሕርሲን ድሕሪ ሕርሲን ጥዕናዊ ብድሆታት ዘጓንፎም ህጻናት ዝትፈልየ ባህሪ ከማዕብሉ ይኽእሉ እዮም። ኣብዚ ዝተጠቕሰ እዋን'ዚ ዘጓንፍ ጥዕናዊ ብድሆ ዋላ ድኣ ብሕክናዊ ረድኤት ክመሓየሽ ይኽኣል፡ ነቲ ስነ ኣእምሮኣውን ባህርያውን ማህሰይቲ ግን ግቡእ ኣድህቦን ክንክንን ስለ ዘይግበረሉ እቲ ፍልልይ እናዓበየ ክኸይድ ይኽእል። ወይ'ውን ተዓቢጡ ጸኒሑ ምስ ኀበዙ ክቕልቀል ይኽእል።

2- ብወለዲ ዝፍጠር ፍልልይ

ኣብ ባህልና ወላዲ ኣይክሰስን'ዩ ደኣ እምበር፡ ኣብ ደቀም ኣድልዎ፡ ምሽራውን ምዝራይን ዘርእዩ ወለድስ ኣለዉ። ዝበዝሑ ወለዲ፡ ነዚ ተግባር ከይተረድኦም ዝገብርዎ'ኳ እንተኾኑ ከስዕቦ ዝኽእል ሳዕቤን ተረዲኦም ኣብ ክንዲ ምእራም፡ ምኽኒት እናኣምጽኡ ይቕጽልዎ ምዃኖም ግን የተሓሳስበካ እዩ። እዚ ናይ ኣተዓባብያ ፍልልይ፡ ካብ ውልቃዊ ሓሊፉ ሳዕቤኑ ኣብ መላእ ሕብረተሰብ ክረአ ይኽእል እዩ። ንኣብነት ኣብ ሕብረተሰብና ዘሎ ኣድልዎ ኣብ መንጎ ደቂ ኣንስትዮ ደቂ ተባዕትዮ፡ ካብ ኣተዓባብያ ወለዲ ዝበገሰ እዩ። ብተወሳኺ፡ ወዲ ክወልዱ እናተጸበዩ ጓል እንተ ወሊዶም ወይ'ውን ብኣንጻሩ ጓል ክወልዱ እናተመነዩ ወዲ እንተ ወሊዶም ዝፍጠር ስምዒት፡ ነቲ ህጻን ክጸልዎ ይኽእል እዩ። መምስ ዝተወልደ ሓድሽ ቈልዓ ዝግበር ምሽራው'ውን ልሙድ ግን ሳዕቤኑ ዘይነስተብህለሉ ልሙድ ተርእዮ እዩ። ስለዚ "ማህጸን ኣደ፡" ዘይኮነ "ገጽ ኣደ" ጕራምራ ምስ ዝኸውን'ዩ ኣብ ባህሪ ቈልዑ ፍልልይን ኣሉታዊ ጽልዋን ዝፈጥር። ወለዲ፤ ቃላትና፡ ንጥፈታትና፡ ልምድና፡ ስምዒትና፡ ወዘተ፡ ናብቲ ህጻን፡ ካብ ዝውለድ ጀሚሩ ከም ዝሰጋገር ኣይርድኣና'ዩ። እቲ ህጻን ጉቢዙ፡ ዘረባ ምስ ጀመረ፡ ጥራይ ኢና ክነድህብን ባህሪኡ ክነመዓራሪን እንጓየን።

3- ብስድራቤት ደረጃ ዝፍጠር ፍልልይ

ጽቡቕ ዕድል ኮይኑ ኣብ ሕብረተሰብና ቈልዓ ኣብ ውሽጢ ማሙቕ ወለዲ፡ ኀረባብቲ፡ መላእ ስድራቤትን ሕብረተሰብን'ዩ ዝዓቢ። እዚ ዕድል፡ ቈልዓ፡ ብሃብታም ባህልን ምሉእ ኣድህቦን ክዓቢ የኽእል። ይኹን እምበር፡ ንደቅና ካብ ሕማቕ ኣጋጣሚታት ምሉእ ብምሉእ ክንዕቅቦም ኣይንኽእል ኢና። እዚ ዓቢ መኣዲ ክብርታትን ልምድታትን ዝኾነ ስድራቤት'ውን ኣብ ገለ ግዜ ኣሉታዊ ጽልዋ ከስዕብ ይኽእል። ንኣብነት፥ ኣብ ውሽጢ ስድራቤት ዝፍጠር ምግርጫውን ፍሕፍሕን ኣብ ባህሪ ቈልዓ፡ ዓቢ ንምምእዛኑ ኣሸጋርን ዝኾነ ጽልዋ ክሕድር ይኽእል። ማሕበረ ቁጠባዊ ምቅይያር'ውን ነብሱ ዝኸኣለ ፍልልያት ኣብ ባህሪ ከስዕብ ይኽእል።

ዘለናዮ እዋን፡ እዋን ተክኖሎጂን ሓበሬታን፡ እዋን ጽልዋ ባህርን ባህልን እንተ በልናዮ ኣየኽፍእን እዩ። ባህሪ ሰብ ካብ ብወለዲ ዝጽለወሉ ብተክኖሎጂያዊ መሳርሒታትን ሚድያን ዝጽሎን ይበዝሕ። እንተኾነ ነዚ ምዕባለ፡ ወለዲ፡ ናብ ጥቕሞምን ጥቕሚ ደቆምን ከማእዝንዎ ይኽእሉ እዮም።

ውልቀ ባህሪና ካበይን ብኸመይን ይፍጠር፧

ሰባት ኣደንጽወቲ ፍጥረት ኢና። ዘደንቕ ውልቃውን ባህላውን ዝተወሳሰበ ስርዓት ክንሃንጽ እናኸኣልና፡ ኣብ ገለ እዋን ዘይርትዓዊ ጥራይ ዘይኮነ፡ ካብ ኣፍንጫ ዘይርሕቕ ኣጠማምታ ዝዓብለሎ ውሳነ ብውሳን ንነብስናን ንኻልኦትን ክንሃሲ ንረአ። ፍቕሪ፡ እወታዊ ኣተሓሳስባ፡ ተስፋን ካልእ መንፈሳውን ስነ ኣእምሮኣውን ምልኣት ክፈጥር ዝኽእል ስምዒትን ናይ ኣተሓሳስባ ብቕዓትን ከነመንጩ እናኸኣልና ብጸቕጢ ኣእምሮ፡ ወጥርን ቅዛነትን ነብስና ኣብ ዘይውጻ ማሕዩር ንኸታ። ንመትከል፡ ክብሪ፡ መንነትን ባህልን ልዑል ሚዛን ብምሃብ ክንቃለሰሉ ጸኒሕና፡ ብውልቃዊ ስምዒትን ስሰዐን ዓዊርና ኣንጻር'ቲ እንኣምነሉ መገዲ ክንጓዓዝ ንጅምር። ጣቋ ዘይብሉን ደቂቕን ጕዳያት እናዘከርና፡ ኣዝዩ ኣገዳሲ ጕዳይ ግን ንርስዕ። እዚ ክልተ ዘይቀራረብ ባህርያት፡ መጠኑ ይበዝሕን ይውሕድን እምበር ኣብ ሓደ ሰብ ንረኽቦ እዩ። ንምዃኑ ባህሪ ሰብ ካበይ እዩ ዝፍጠር፧ ዘሎና ብባህርያት ብተወርሶ ድዩ ወይስ ብኣካባብያዊ ጽልዋ'ዩ ዝፍጠር፧

ባህሪ ሰብ፡ ልክዕ ከምቲ ካልእ ብተወርሶ ዝሰጋገርን (ደጋዊ መልክዕ፡ ዓይነት ደም፡ ኣካላዊ መዛርዕ፡ ሕብሪ ዓይኒ፡ ዓይነት ጸጕሪ...) ምስ ተወለድና ሒዝናዮ እንውለድ እዩ። ባህሪ ግን ከምቲ ብተወርሶ ጥራይ ዝወሃብና ካልእ ትዕድልቲ ኣይኮነን። ምኽንያቱ ኣካባብያዊ ጽልዋ ብኽፊል ወይ ብምልኣት ክጸልዎ ስለ ዝኽእል እዩ።

ተወርሶኣውን ኣባብያውን ጽልዋ ዘይብሉ ወይ ሓደኡ ጥራይ ዝምስርቶ ባህሪ ሰብ ኣሎ ክበሃል ኣይከኣል። ኣከባያዊ ጽልዋ፡ ክነወገድ ክንብል፡ ንሓደ ዝተወልደ ህጻን ኣብ ሓደ ዕጽው ኣከባቢ እንተ ኣዕቢናዮ፡ እቲ ብተወርሶ ዝተዓደሎ ክእለት ካብ ምዕባይ ንድርቶ እምበር፡ እወታዊ ውጽኢት ኣይርከቦን እዩ። ንኣብነት፥ ሓደ ተመራማሪ ስነ ቋንቋ፡ ቈልዓ ካብ ካልእ ሰብ ተፈልዩ ምስ ዝዓቢ እንታይ ዓይነት ቋንቋ ከማዕብል ይኽእል ንምጽናዕ፡ ንኣሉ ክሳዕ ጓል ሽዱሽተ ዓመት ትኸውን ኣብ ሓደ ገዛ ንበይና ዓጽዩ ኣዕቢያ። እታ ቈልዓ ግን ኣንጻር ትጽቢቱ፡ ዝኾነ ዘረባ ዘይትዛረብ 'በሃብ' ኮነት እምበር ናታ ቋንቋ ከተማዕብልስ ኣይከኣለትን። ስለዚ፡ ባህሪን ካልእ ተፈጥሮኣዊ ትዕድልትን ሰብ፡ ብዘይ ጽልዋ ኣከባቢ ክዓቢ ከም ዘይክእል ክንርዳእ ንኽእል። ባህሪ፡ እቲ ብተወርሶ ዝመሓላለፍ ጂንን ኣከባብያዊ ጽልዋን ዝምዕብል እንተ ኮይኑ ንምንታይ ደኣ ሕደ ማንታ (ኣደንቲካል ትዊን) ቈልዑ ተመሳሳሊ ባህሪ ዘይህልዎም፧

ማናቱን ባህርያቶምን

ተማሃሪት መባእታ ደረጃ እንከለኹ፡ ብቤት ትምህርቲ ደረጃ ናይ ፊልም ምርኢት ከም ንሳተፍ ይግበር ነይሩ። ብርክት ዝበላ ፊልምታት፡ ኣብ ሲነማ ኢምፔሮ ኣቲና ክንዕዘብ ይዝከረኒ። ካብ ኩለን ዝተዓዘብኩወን ፊልምታት ግን እታ ናይ ክልተ ማናቱ ኣሕዋት እተዘንቱ "ቶምን ቶማስን" ዘርእስታ ፊልም ክሳዕ ሕጂ እዝክራ። እታ ፊልም፡ ብሰንኪ ማሕበረ ቁጠባዊ ጸገም ተፈላልዩም ክዓብዩ ዝተገደዱ ሕደ ማንታ (ኣይደንቲካል ትዊን) ዝኾኑ ኣሕዋት፡ እተዘንቱ እያ ነይራ። እቶም ሕደ ማንታ ካብ ህጻንነቶም ኣትሒዞም፡ ኣብ ዝተፈላለየ፤ ከተማ፡ ማሕበረ-ቁጠባዊ መነባብሮን ስድራቤትን እዮም ዓብዮም። እቲ ሓደ ኣብ እንዳ ዘኽታማት፡ እቲ ካልኣይ ከኣ ሃፍታማት ስድራ ክኣልይዎ ወሰድዎ። ክልተኦም ዝተፈላለየ ባህሪ ነይርዎም። እተኾነ ኣብ ዝተፈላለየ ቦታ እንከለዉ ዝሰምዖም ሓደ ዓይነት ስምዒት ነይሩ፣ እቲ ሓደ እንተ ተጸፊዑ እቲ ካልእ ዘይተጸፍዐ ክነሱ የቕንዝዎ ነበረ። እቲ ሓደ እንተ ወዲቑ እቲ ሓደ'ውን ተመሳሳሊ ማህሰይቲ ይወርዶ ነበረ።

ብሰንኪ እዛ ኣዝያ ኣዛናይት ናይ ቈልዑ ፊልም፡ ኣብ ማናቱን ባህርያቶምን ዝነበረኒ መረዳእታን ንምጽንንያም ዝነበረኒ ተምሳጥን ወሲኹ እዩ። ሓቀኛ ዛንታ ስለ ዘይኮነ ከም መወከሲ ክጥቀመሉ ዋላ ኣይኽኣል፡ ሕደ ማንታ፡ ካብቶም ኣብ በበይኑ ግዜ ዝተወለዱ ኣሕዋትን ኣብ ሓደ ግዜ ዝተወልዱ ግን ዝተፈላለዩ ማንታ (ፍራተርናል ትዊን)ን ዝፈልዮም ተፈጥሮ ከም ዘሎዎም ክርዳእ ክኢለ እየ።

ካብ ነንሕድሕድ ክትፈልዮም ዘጸግም ምምስሳል ደጋዊ ትርኢት ሕደ ማንታ፡ ሓደ ካብቲ ዝፈልዮም ረቛሒ እዩ። ሕደ ማንታ ዋላ ካብ ነንሕድሕዶም ክተፍልዮም ዘይትኽእል ሓደ ዓይነት ምስልን ኣካላዊ ኣሰራርዓን ይሃልዎም፡ ባህርያቶም ግን ኣይራኸብን እዩ፧ እዚ ከኣ ሓደ ካብቲ ብዛዕባ ተፈጥሮና ዝገርም ክፋል እዩ። ኣብ ዝበዝሐ ኣጋጣሚ፡ ሕደ ማንታ ብቐሊሉ ከተለልዮ እትኽእል ዝተፈላለየ ወይ ኣንጻራዊ ባህሪ ትረኽበሎም። እቲ ሓደ ውዑይ ባህሪ ክሕሉዎ ከሎ እቲ ሓደ ከኣ ህድእ ዝበለ ወይ ዝሑል እዩ፣ እታ ሓንቲ ሕውስቲ ፈታዊት ሰብ ክትከውን እንከላ እታ ሓንቲ ግን ብሕት ክትብል እትደልን ብዙሕ ሰብ ዘይትፈቱን ኮይና ትጸንሕ።

ባህሪ ሰብ ብተወርሶ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ይሰጋገር፡ ዲ.ኤን.ኤይ ከኣ ነዚ ዕማም ይዓሞ። ኣከባቢ'ውን ካብ ተወርሶ ዘይሰንፍ ጽልዋ ኣብ ባህሪ ሰብ የኸትል እዩ። እዞም 100 ሚእታዊት ተመሳሳሊ ዲ.ኤን.ኤይ ዘለዎምን ኣብ ሓደ ስድራቤት ተወሊዶም ዝዓበዩን ሕደ ማንታ ንምንታይ ተመሳሳሊ ባህሪ ዘይብሎም ደኣ፧ ካብዞም ክልተ ረቛሒታት ንላዕሊ ንባህሪ ሰብ ዝጸሉ ኣሎ ድዩ፧

ሳልሳይን ዓቢ ጽልዋ ዘሎዎን ረቛሒ፡ እምበኣር ውልቃዊ ተመኩሮ እዩ። ሓንጐል ሰብ ንኣከባብያዊ ጽልዋ ብዝተፈላለየ ኣገባብ እዩ ዘስፍሮ። ብኡ መንጽር ከኣ ሓንጐልና ክምጠጥ፡ ክቀያየርን ክምዕብልን ይኽእል። ሕደ ማንታ ኮይኖም ኣብ ሓደ ገዛ ዓብዮም እንክነሶም፡ እቲ ሓደ ናይ ኣደኡ ልምዲ ንባብ ዝያዳ ክስሕቦ ይኽእል። እቲ ካልኣይ ማናታ ከኣ ናይ ኣቦኡ ፍቕሪ ስፖርት ክስሕቦ ይኽእል። በዚ መሰረት እቲ ሓደ ዝያዳ ናብ ንባብ፡ ጽሑፍን ካልእ ምስኡ ዝተኣሳሰር ስነ ጥበባዊ ንጥፈታትን ክሰሓብን ብእኡ ባህርያቱ ክጽረብን ይኽእል። እቲ ምስ ኣቦኡ ናይ ስፖርት ምስትምቓር ዘዕበየ ቈልዓ ከኣ ናብ ስፖርት ኣድህቦ ክገብር፡ ክእለትን ባህርን ከዕቢ ይኽእል። ኣብ መዓልታዊ ህይወትና እንገብሮ ወይ እንነጥፎ ንጥፈት፡ ተደማሚሩ ንተመጣጥንነት ሓንጐልን ባህርን ክጸሉ ይኽእል እዩ። በዚ ምኽንያት፡ ብተወርሶን ኣተኣዓብያን ተመሳሳሊ ድሕረ ባይታ ዘሎዎም ቈልዑ ዝተፈላለየ ባህሪ፡ ክእለት፡ ልምድን ስነ ምግባርን ዝህልዎም።

***

ስፖርት

ኣብርሃም ዮውሃንስ (ወዲ ዕቋር)

ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ገረብ ብሓኸላ

ብቐድሚ ትማሊ ምሸት ኒውካስል ንማንቸስተር ዩናይትድ ዓዲማ ኣብ ዘዐየደቶ ግጥም፡ 2ብ1 ተዓዊታ። ኣብ መበል 90 ደቒቕ ካልኣይትን መዐወቲትን ሸቶ ዘመዝገበ ተጻዋታይ ኒውካስል፡ ዊልያም ኣሱላህ እዩ። ደገፍቲ ማንቸስተር ዩናይትድ ድማ፡ እቲ ርእሶም ደፊኦም ከም ዝወጽኡ ዝገበርዎም ዊልያም ኣሱላህ ምኻኑ ምስ ረኣዩ፡ 12 ዓመታት ንድሕሪት ተመሊሶም፡ "እዚ ደኣ ንፈልጦ እንድዩ" ክብሉ ይሰምዑ ኣለው።

ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ንኣሞሪም ኣብሪራ ንማይክል ካሪክ ብግዝያውነት ምስ መዘዘቶ፡ ተሰፋኣን ወጽኢታን ብማዕረዩ ተበራቢሩ። ካሪክ መንበር ምስልጣን ማንቸስተር ዩናይትድ ካብ ዝርከብ ሸሞንተ ጸወታ ኣካይዱ ኣሎ። ካብዚ ዘዐየዶ ጸወታ ድማ፡ ኣብ ሽዱሽተ ብምዕዋትን ሓንቲ ማዕረ ብምውጻእን'ዩ፡ ናብዚ ናይ ትማሊ ረቡዕ ሻመኒይቲ ጸወታኡ ተጓዒዙ። ናይ ዓወት ሰሩዕና ሰዒቑ ናብ ኒውካስል ዘቕንዐ ካሪክ፡ ከኻታት ከምቲ ዝሓሰቦ ኣይከዱሉን። ቡታ ብ10 ተጻወትቲ ዝገጠመቶ ኒውካስል፡ ፋልመይቲ ናይ ፕሪመር ሊግ ስዕረቱ ቀማሲቱ።

ኣብቲ ናይ ካሪክ ዩናይትድ ድኹም ጸወታ ዘንጸባረቐትሉ ግጥም፡ ኣብ ተወሳኺ ሰዓት ናይ ቀዳማይ እብረ ጸወታ፡ እታ ብጉደሎ ተጻወትቲ ትገጥም ዝነበረት ኒውካስል፡ ካብ ኣንቶኝዮ ጎርደን ሸቶ ብምርካብ መሪሕነት ሒዛ። ይኹን እምበር ድሕሪ ሒደት ደቓይቕ ካዚሚሮ ሸቶ ብምምዝጋቡ ጸወታ ክመዓረ ክኢሉ። ጸወታ ናይዞን ክልተ ጋንታታት 90 ደቒቕ ምስ መልአ ግን፡ ወዲ 22 ዓመት ዊልያም ኣሱላህ ሸቶ ብምቑጻር ንሞራል ማንቸስተራውያን ሰይርዎ።

ደገፍቲ ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ንዊልያም ኣሱላህ ቀድሚ ናይ ትማሊ ረቡዕ ምሸት ግጥም'ዮም ዝፈልጥዎ። ኣብ 2014 ወዲ 11 ዓመት ዝነበረ ዊልያም ኣሱላሁ፡ ኣብቲ ናይ ፍጻመ 'ዓለማዊ ኩዑሶ እግሪ ኣብያተ ትምህርቲ ማንቸስተር ዩናይትድ' ዝበሃል ውድድር፡ ተሸላሚ ኮይኑ ብቑዕ ነይሩ።

ኣብቲ ግዜ ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ኣብ ናይ ማሕበራዊ መራኸቢታት ገጺታ፡ ነታ ዊልያም ኣሱላሁ፡ ኣብ ኦልድትራፎርድ ካብ ጉዳይም ተጻወትቲ ዩናይትድ ዝነበሩ ብራይን ሮብሶንን ጋርይ ፓሊስተርን ሽልማት እናወሰደ እተርኢይ ስእሊ ገይራ፡ "የቐንዩ ካብ ዴንማርክ ብምምጻእ ዕወት ናይ ፍጻመ ዓለማዊ ኩዑሶ እግሪ ኣብያተ ትምህርቲ ማንቸስተር ዩናይትድ ዝኸኣለ ወዲ 11 ዓመት ዊልያም ኦሳላህ" ክትብል ለጢፋታ።

በዚ ሞራሉ ኩብ ዘበለ ዊልያም ኦሳላህ፡ ወዲ 18 ዓመት ምስ መለአ ናብ ሽፊልድ ዩናይትድ ክጽንበር እንክሎ፡ ኣብ ናይ ትሕቲ 21 ዓመት ጸወታታት ድማ፡ ንዴንማርክ ወኪሉ ክሰለፍ በቒዑ። ዊልያም ኦሳላህ ቀጺሉ፡ ኣብ ክራማት 2024 ካብ ብላደስ ናብ ኒውካስል ተሰጋጊሩ። ኦሳላህ ኣብ ኒውካስል ኣብ መንበር ተቐያሪቲ'ዩ ዝረኣ። እዚ ተጻዋታይ ክሳዕ ሕጂ ኣብ 30 ግጥማት ክሰለፍ እንከሎ፡ 29 ጸወታ ካብ መንበር ተቐያሪቲ ብምትንሳእ'ዩ ተሰሊፉ። ኣብዚ ዘዐየዶ ጸወታ ድማ ሰለስተ ሸቶታት ኣቖጺሩ ይርከብ።

ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ዚ ባዕላ ሞራል ሂባ ኣብ ኩዑሶ ክቕጽል ዝገበረቶ ተጻዋታይ፡ ክሳዕ ትማሊ ረቡዕ ዘከራቶ ኣይትፈልጦን'ያ። ትማሊ ረቡዕ ግን ከምቲ ገረብ ብሓኸላ ዝበሃል፡ ነታ ሞራል ዝሃቦ ክለብ ኣብ ልዕሊኣ ሸቶ ብምቑጻር ኣለኸ ኢሉዋ።

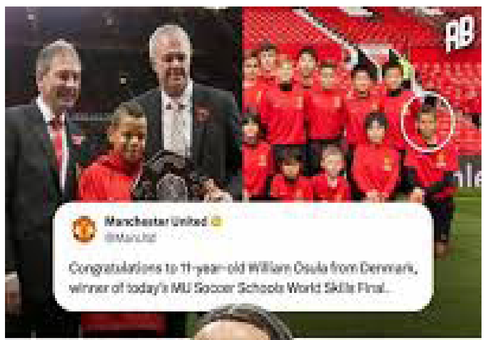

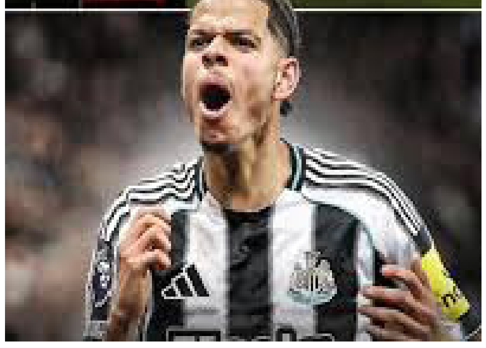

ማድሪድ፡ መዓልቦ ክሎፕ ክትከውን ...

ጀርመናዊ ኣሰልጣኒ የርገን ክሎፕ፡ ናብ ምስልጣን ክምለስ'ዩ ዝብል ወረ ኣብ ዝናፈሰሉ ዘሎ ግዜ፡ መርበብ ሓበሬታ 'ጎል' መዓልቦኡ ርያል ማድሪድ ክትከውን'ያ ኢሉ።

ስም ክሎፕ፡ ምስታ ናይ ቀደም ጋንታኡ ዝነበረት ሊቨርፑል ተተሓሒዙ ክልዓል ጸኒሑ'ዩ። ደገፍቲ ሊቨርፑል'ውን ኣርነ ስሎት ተባሪሩ፡ ክሎፕ ክመጽእ ክጽውዑ ተሰሚዖም'ዮም። ይኹን እምበር፡ ክሎፕን ኣዩደቲ ሊቨርፑልን እዚ ዝተዓጽወ ምዕራፍ ምኻኑ ሓቢሮም። መርበብ ሓበሬታ ጎል ድማ፡ ምንጮታት ብምጥቃስ ኣብ መጀመርያ ወርሓት ናይዚ ክራማት፡ ክሎፕ ናብ ርያል ማድሪድ ክመጽእ'ዩ ትብል።

ተንተንቲ ኩዑሶ እግሪ ርያል ማድሪድ ስኢናቶ ዘላ ቴክኒካዊ መንነት ንምምላስ ክሎፕ እቲ ልክዕ ሰብ ምኻኑ ይሕብሩ። ርያል ማድሪድ፡ ዳሕረዎት ክልተ ጸወታታት ተሳዒራ፡ ካብ ባርሰሎና ብኣርባዕተ ነጥቢ ድሒራ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ተቐሚጣ ኣላ። ካብዚ ኣትዩ ዘላ ቅልውላው ንምውጻእ ድማ፡ ክሎፕ ቀዳማይ ምርጫ ገይራቶ ትርከብ። ኣብዚ ግዜ ኣብ ትካል መፍረ ልስሉስ መስተ 'ሬድ ቡል' ዝሰርሕ ዘሎ ክሎፕ፡ ምስዚ ትካል ኣብ ፍትሕፍሕ ኣትዩ ስለ ዘሎ፡ ናብ ሰራሕ ምስልጣን ምምላሱ ርጉጽ ኩይኑ'ሎ።

ክሎፕ፡ ናብ ምስልጣን ክምለስዩ ዝብል ወረ ብዝበዝሐ፡ ብምዝርግሑ፡ ብርክት ዝበሉ ክለባት ነዚ ወዲ 58 ዓመት ኣሰልጣኒ ንምምጻእ ምንቅስቓስ የርኢያ ኣለዋ። ማድሪድ ድማ ከይቀደምኣ ከለዋ ንምምጻኡ ቁረጽ ተላዒላ ከም ዘላ ይንገረሉ።

'ስካይ ስፖርት' ኣብ ዝዘርገሐቶ ሓበሬታ፡ ክሎፕ ብዓይኑ ናብ ማድሪድ ንምኻድ ከም ኣማሪጹ ከም ዘርኣየ ትገልጽ።

ዘርእማርያም ክሰተ

ሊዮነል መሲ ናብ ቀጠር ዝገብሮ ናይ ክብሪ ምምላስ ኣብ ስግኣት ኣትዩ

ኣብ መንጎ ሻምፕዮን ደቡብ ኣመሪካ ዝኾነት ኣርጀንቲናን ሻምፕዮን ኤውሮጳ ዝኾነት ስጳኛን ዝዕየድ ናይ ፍጻመ ጸወታ፡ ብሰንኪ'ቲ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ተወሊዑ ዘሎ ሓድሽ ፖለቲካዊ ወጥሪ ካብ ቀጠር ናብ ካልእ ቦታ ክመሓለለፍ ተኽእሎ ከም ዘሎ ተገሊጹ።

እዚ ንመጋቢት 27 ተቐጺሩ ዘሎ ጸወታ፡ ኣብቲ ሊዮነል መሲ ቅድሚ ኣርባዕተ ዓመት ዋንጫ ዓለም ዘልዓለሉ ታሪኻዊ ስታድዮም ሉሳይል ክዕየድ እዩ ተወጢኑ ነይሩ። እንተኾነ ግን፡ ኣብቲ ዞባ ዘሎ ናይ ጸጥታ ስግኣት፡ ንኣዳለውቲ ጸወታ 'ዩኤፋ' ኣብ ከቢድ ጭንቀት ኣውዲቑዎም ይርከቡ።

ወሃቢ ቃል ዩኤፋ ነዚ ውድድር ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ "ብዛዕባ እቲ ኣብቲ ዞባ ዘሎ ኩነታትን ምስኡ ተኣሳሲሩ ዝመጽእ ዘሎ ወረታትን ንፈልጥ ኢና። ምስ ናይቲ ቦታ ኣዳለውቲ፡ ዘተ ንገብር'ኳ እንተሃለና፡ ናይ መወዳእታ ውሳነ ግን ኣብ መወዳእታ ዝመጽእ ሰሙን ክወሃብ'ዩ" ኢሉ። ክሳዕ ሕጂ ንመተካእታ ዝኸውን ካልእ ስታድዮም ከም ዘይተሓሰበ እውን እቲ ወሃቢ ቃል ወሲኹ ገሊጹ።

እዚ ጸወታ እዚ፡ ንመሲ ፍሉይ ትርጉም ዘለዎ'ዩ። መሲ፡ ኣብ 2022 ኣብ ሉሳይል ስታድዮም ንፈረንሳ ብምስዓር፡ ንኣርጀንቲና ንሳልሳይ ግዜ ዋንጫ ዓለም ዘዐወተሉ ቦታ እዩ። ሕጂ ድማ ነታ ብላሚን ያማል ዝምራሕ ብሉጽ ናይ መንእሰያት ብቕዓት እተርኢይ ዘላ ስጳኛ ገጢሙ፡ ካልእ ታሪኽ ክሰርሕ እዩ ተጸቢዩ ዘሎ።

ኣብ 2022 ኣብ ስታድዮም ዌምብሊ ኣብ ዝተገብረ ናይ መጀመርያ ናይ ፍጻመ ጸወታ፡ ኣርጀንቲና ንኢጣልያ 3-0 ብምስዓር ዋንጫ ኣልዒላ ምንባራ ዝዝከር እዩ።

ንፕሪመር ሊግ እትዕወተሉ ጋንታ መን ትኸውን?

ኣብ ማእከላይ ሰሙን ዝተኻየደ ጸወታታት ፕሪመር ሊግ፡ ቅልስ ንዋንጫ ናብ ካልእ ምዕራፍ የእትዩዎ ሓሊፉ። ኣርሰናል፡ ፍልልያ ከተግፍሕ እንከላ፡ ሲቲ ድማ ዘይተገመተ ድኹም ወጽኢት ኣመዝጊባ።

ኣርሰናል፡ ካብ መሳጢ ምንቅስቓስ ርሒቓ እኳ እንተ ኣምሰየት፡ ካብ ብራይተን ግን ሰለስተ ነጥቢ ክትምንዝዕ ክኢላ'ያ። ምስታ ምስ ሕጹያት ተመለስቲ ተሰሪዓ እትርከብ ኖቲንግሃም ዝገጠመት ሲቲ ድማ፡ 2-ብ2 ብምውጻእ ናብ መሪሕነት እትገብሮ ጉዕዞ ኣሰናኺላ።

እዚ ኣብ ማእከላይ ሰሙን ዝተረኽበ ወጽኢት ግን ልዕሊ ናብ ናይ ዋንጫ ቅልስ ዝሽይድ ወጽኢት ተረጅዩዎ'ዩ። እቲ ወጽኢት፡ ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ንምስታፍን ካብ ተመለስቲ ንምውጻእን ኣብ ዝግበር ቅልሲ ካልእ ድራማ ኣጽሒፉ።

'ኦፕታ ሱፐር ኮምፕዩተር' ከኣ ነዚ ወጽኢት ብምዕዛብ፡ ንፕሪመር ሊግ 2025-26 ኣብ ቅድሚት ኩይኖም ዝዛዘምኦ ጋንታታት ብሚልዮን ግምታ ሂቡ።

ኦፕታ፡ ከም ዝሓለፈ፡ ንኣርሰናል ብ92.8% ናይ ምዕዋት ተኽእሎ፡ ዝለዓለ ግምት ሂባታ። ኣርሰናል፡ ንሲቲ ብ7 ነጥቢ በሊጻ 84 ነጥቢ ብምውህላል ዘውዲ ክትደፍእ'ያ ኢላ። ሲቲ ድማ ዋንጫ ክትወስድ ዘሎ ተኽእሎ፡ 7.16% ምኻኑ ዝገመተት ኦፕታ፡ ካልኣይቲ ክትዛዝም ገሚታ።

ፕሪመር ሊግ ኣብ ዓመት 2026-27 ላዕለዎት ሓሙሽተ ጋንታታት ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ክስትፍ'ዩ። ካብዘን ሓሙሽተ እተን ክልተ ትካት፡ ብቐዳመይትን ካልኣይትን ኩይነን ክወጽኣ ዝተገመታ ተታሒዘን'የን። ዝተን ሰለስተ ትካት ድማ ኣርባዕተ ክለባት ከም ዝፋለማ ኦፕታ ትግምት። ካብዘን ኣርባዕተ ጋንታታት፡ እተን ሰለስተ ኣብዚ ሰሙን ስዕረት ከመዝገባ እንከለዋ፡ ቸልሲ ጥራያ ሰለስተ ነጥቢ ክትከስብ ክኢላ።

ካብዚ ወጽኢት ብምብጋስ ከኣ ኣስቶን ቪላ 66 ነጥቢ ብምእካብ ሳልሰይቲ ኮይና ክትዛዝም ተገሚታ። ማንቸስተር ዩናይትድን ሊቨርፑልን ድማ 65ን 63ን ነጥቢ ብምእካብ ራብዐይትን ሓምሻይትን ኩይነን ክዛዝማ ገሚታ።

ኦፕታ፡ ብዝሃቦ ግምት፡ ናይ ሊያም ሮሰኒር ቸልሲ፡ ኣብ ዓመት 2025-26፡ ሻድሻይቲ ኮይና ብምዝዛም፡ ኣብ ሻምፕዮንስ ሊግ ካብ ምስታፍ ክትበኩር'ያ።

ጋላታሳራይ፡ ብዘይ ደገፍቲ ጸወታ ከተካይድ ተኣዚዛ

ደገፍቲ ጋላታሳራይ፡ በቲ ኣብ ሜዳ ጁቬንቱስ ዘርኣይዎ ጠባይ፡ ካብቲ ጋንታኦም ኣብዚ ወርሒ ምስ ሊቨርፑል እተካይዶ ናይ ካልኣይ እግሪ ግጥም ተኣጊዶም።

ነዚ ውሳኔ ዘመሓላለፈ ማሕበር ኩዑሶ እግሪ ኤውሮጳ (UEFA)፡ 25 ለካቲት ምስ ጁቬንቱስ ኣብ ዝገበርዎ ካልኣይ እግሪ ናይ ኣውዲቕካ ምሕላፍ ጸወታ፡ ዝተፈላለየ ነገራት ናብ ሜዳ ሰንደዮምን ኣቃጺሎምን ኢሉ።

ኣብቲ ግጥም ጋላታሳራይ ዋላኳ 3-ብ2 እንተተሳዕረት፡ ብናይ 7-ብ5 ደምር ወጽኢት፡ ናብ ዙር 16 ክትሓልፍ ክኢላ። በዚ መሰረት ሰሉሱ ምስ ሊቨርፑል ኣብ ሜዳኡ ግጥም ከተካይድ'ያ። ኣብቲ 18 መጋቢት ኣብ ሊቨርፑል ተካይዶ ግጥም ድማ፡ ብዘይደገፍቲ ናብ ሜዳ ክትወርድ'ያ። ማሕበር ኩዑሶ እግሪ ኤውሮጳ ብተወሳኺ 40 ሽሕ ዩሮ ክትከፍል'ውን ኣዚዙዋ ኣሎ።

ተርጓሚት ክለብ ጋላታሳራይ፡ ነዚ ውሳኔ ብምንጻግ ይግባይ ክትብል ምኻና ኣፍሊጣ ኣላ።

ቶተንሃም፡ ናብ ድሕሪት እንተ ተመሊሳ ልዕሊ 250 ሚልዮን ፓውንድ ክትከስርያ

ሓንቲ ካብተን ሽዱሽተ ሃብታማት ክለባት እንግሊዝ ዝኾነት ቶተንሃም፡ ብሰንኪ ተመዛዚዑ ዘሎ ድኹም ወጽኢት ናብ ድሕሪት ከይትምለስ ተሰጊኣ ኣላ። 'ቢቢሲ' ንድኹም ወጽኢት ቶተንሃም መሰረት ገይራ ኣብ ዝዘርግሐቶ ሓበሬታ፡ ቶተንሃም ናብ ድሕሪት እንተ ተመሊሳ፡ ናይ 261 ሚልዮን ፓውንድ ክሳራ ከም ዘጋጥማ ገሊጹ።

ቶተንሃም፡ ካብ መሸጣ ትኬት 130 ሚልዮን ፓውንድ ኣታዊ ትረክብ ኩይና፡ በዚ ኣታዊ ካብ ምሉእ ኤውሮጳ ኣብ ሓሙሻይ ደረጃ ትስራዕ። ካብ ንግዳዊ ምውዕዋዕ ከኣ 269 ሚልዮን ፓውንድ ተእቱ።

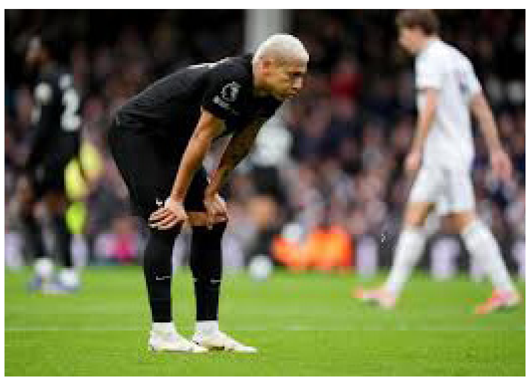

እዛ ክለብ፡ ዝሓለፈ ዓመት ካብ ዝተፈላለየ ምንጮታት 690 ሚልዮን ፓውንድ ኣታዊ ገይራ ከም ዝነበረት ምንጮታት ፋይናንስ ይሕብሩ።

ቶተንሃም፡ በዚ ተመዛዚዑ ዘሎ ድኹም ወጽኢት ናብ ድሕሪት እንተ ተመሊሳ እምበኣር፡ ካብዚ ብርኩት ኣታዊ ክትስናኸል እያ።

ቶተንሃም፡ ኣብዚ ክዛዘም 10 ግጥማት ተሪፉዎ ዘሎ ጸወታታት ፕሪመር ሊግ፡ ነታ መበል 18 ደረጃ ሒዛ ዘላ ዌስትሃም፡ ብሓንቲ ነጥቢ በሊጻ ኣብ ሕማቕ ኩነታት ትርከብ።

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ሩስያ፡ ናብ ሕ/ኤውሮጳ እትልእኾ ጋዝ ብቐጽበት ከተቋርጾ ከም እትኽእል ኣሚታ

ፌደረሽን ሩሲያ፡ ናብ ሃገራት ሕብረት ኤውሮጳ እትልእኾ ባህርያዊ ጋዝ ብቐጽበቱ ክተቋርጾ ከም እትኽእል፡ ፕረዚደንት ቭላድሚር ፑቲን ዝሓለፈ ረቡዕ ኣብ ዝሃቦ ቃለ መሕትት ኣሚቱ።

ፕረዚደንት ፑቲን ኑቲ ኣመት ዝሁብ ዘሎ፡ ዝሓለፈ ረቡዕ ምስ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ሃንጋሪ ፒተር ስዚጃርቶ ኣብ ከተማ ሞስኮ ድሕሪ ዘካየዶ ዝርርብ እዩ።

መንግስቲ ፌደረሽን ሩሲያ፡ ኑቲ ሕብረት ኤውሮጳ ካብ ሞስኮ ዘእትዎ ባህርያዊ ጋዝ ቡብደረጃኡ ደው ንምባል ዘውጸኦ መደብ ግብራዊ ክኸውን ከይተጸበየ፡ ንሰደድ ባህርያዊ ጋዝ ሃገሩ ናብ ካልእ ዕዳጋታት ከቕንዖ ከም ዝኽእል፡ ፕረዚደንት ፑቲን ሓቢሩ ኣሎ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ሃንጋሪ ፒተር ስዚጃርቶ ድሕሪ'ቲ ርክብ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ሃገሩ ካብ ሩሲያ ውሕስቶት ቀረብ ኑዳድን ባህርያዊ ጋዝን ከም ዝረኸበት ኣፍሊጡ።

ሩሲያን ሃንጋሪን ኣብ ምውሳኽ ማስመሪት ቀረብ ጸዓት ክሰርሓ ከም እተሰማምዓ'ውን እቲ ሚኒስተር ወሲኹ ሓቢሩ።

ባይቶ ሕብረት ኤውሮጳ፡ ኣባላቱ ዝኾና ሃገራት ካብ ሩሲያ ዘእትዋእ ዘለዋ ባህርያዊ ጋዝ ቀስ ብቐስ ክሳብ መወዳእታ 2027 ደው ክብል ንዘወጸ እማመ፡ ኣብ ዝሓለፈ ጥሪ ብዓብላሊ ድምጺ ምጽዳቑ ይዝከር።

ኢጣልያ፡ ንሃገራት ወሽመጥ ዓረብ ክትሕግዝ ድልውቲ ምዃና ኣፍሊጣ

ቀዳመይቲ ሚኒስትር ኢጣልያ ጆርጅያ ሜሎኒ፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ወጥሪ እናወሰኸ ይኸይድ ኣብ ዘለወሉ እዋን፡ ሃገራ ናብቲ ኩናት ከይተጸንበረት ንሃገራት ወሽመጥ ዓረብ ናይ ምክልኻል ሓገዝ ክተበርክተለን ድልውቲ ምዃና ሓቢራ።

ቀዳመይቲ ሚኒስተር ሜሎኒ ምስ 'ኣር.ቲ.ኤል. 102.5' ዝተሰምየት መደበር ሬድዮ ሃገራ ኣብ ዘካየደቶ ቀጥታዊ ቃለ መሕትት፡ ኢጣልያ ምስ ብሪጣንያ፡ ፈረንሳን ጀርመንን ብምትሕብባር፡ ንሃገራት ወሽመጥ ዓረብ ናይ ምክልኻል ኣየር ደገፍ ክትገብር ሓሳብ ከም ዘለዋ ገሊጻ።

ንሳ ወሲኻ፡ ወሽመጥ ዓረብ ኣብ ቀረብ ጸዓት ዓለም ዘለዎ ኣገዳስነት ኣዝዩ ወሳኒ ምዃኑ ድሕሪ ምግላጻ፡ እቲ ናይ ምሕጋዝ ስጉምቲ፡ ድሕነት ኣብ ዞባ ማእከላይ ምብራቕ ንዝርከቡ ዓሰርተታት ኣሽሓት ዜጋታት ኢጣልያን፡ ኣብቲ ዞባ ዓስኪሮም ዝለዉ ኣስታት 2 ሽሕ ወተሃደራት ኢጣልያን ንምውሓስ ዝዓለመ ምዃኑ ኣረዲኣ።

ቅልውላው ኣህጉራዊ ሕጊ እናዓሞቐ ይኸይድ ከም ዘሎ ዘተሓሳሰበት እታ ቀዳመይቲ ሚኒስተር፡ ኣመሪካን እስራኤልን ኣብ ልዕሊ ኢራን ዘካየዳእ ዘለዋ መጥቃዕቲ፡ ካብ ትጽቢት ወጻኢ ዝኾነ ሓደገኛ ሳዕቤን ክህልዎ ከም ዝኽእል ኣጠንቂቓ።

ኣዘርባጃን፡ ንመጥቃዕቲ ኢራን ግብረ መልሲ ክትህበሉ ምዃና ኣጠንቂቓ

ትማሊ ሓሙስ፡ ኣዘርባጃን፡ ኑቲ ብኸልተ ሰብ ኣልቦ ነፈርቲ ኢራን ኣብ ልኡላዊ ግዝኣታ ዝተፈጸመን ኣርባዕተ ሰባት ዝቑሰለን መጥቃዕቲ፡ ግብረ መልሲ ክትህበሉ ምዃና ኣጠንቂቓ።

ሚኒስትሪ ምክልኻል ኣዘርባጃን ኣብ ዘውጸኦ መግለጺ፡ ሃገሩ፡ ግዝኣታዊ ሓድነታን ድሕነት ዜጋታታን ንምውሓስ፡ ኣብ ልዕሊ ኢራን ግቡእ ዝበሎ ናይ ግብረ መልሲ ስጉምትታት ንምውሳድ ትሸባሸብ ከም ዘላ ድሕሪ ምሕባር፡ ኣብቲ መጥቃዕቲ እንታይ ዓይነት ሰብ ኣልቦ ነፈርቲ ከም ዝተሳተፋ ንምልላይ መርመራታት ይካየድ ከም ዘሎ ገሊጹ።

መጠንቀቕታ ኣዘርባጃን፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ተኸሲቱ ዝዘሎ ግጭት መሊሱ ከየስፍሖ ስግኣታት ፈጢሩ ከም ዘሎ እዩም ናይ ቀረባ ተዓዘብቲ ዝገልጹ።

ኣዘርባጃን ምስ እስራኤልን ቱርኪን ብሰንኪ ዘለዋ ድልዱል ቁጠባዊ፡ ጸዓታውን ወተሃደራውን ርክብ፡ ዝምድና ኣዘርባጃንን ኢራንን ከም ዝሻሕከረ እዩም ጸብጻባት ዘመልክቱ።

ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ኣዘርባጃን ብወገኑ ኣብ ዘውጸኦ መግለጺ፡ ኢራን ኣብ ልዕሊ ሃገሩ ንዝፈጸመቶ መጥቃዕቲ ኣብ ዝሓጸረ እዋን ምኽንያታዊ መግለጺ ክትህበሉ ድሕሪ ምጽዋዕ፡ ኣብ መጻኢ'ውን ተመሳሳሊ ፍጻመታት ከየጋጥም ኣድላዪ ጥንቃቐታት ክትወስድ ኣተሓሳሰበ።

ሓንቲ ካብ'ተን ሰብ ኣልቦ ነፈርቲ፡ ካብ ዶብ ኢራን-ኣዘርባጃን ኣስታት 10 ኪሎ ሜተር ርሒቑ ኣብ ዝርከብ ኣህጉራዊ መዓርፎ ነፈርቲ ናኽቺቫን ክትወድቕ እንከላ፡ እታ ካልኣይቲ ሰብ ኣልቦ ነፋሪት ድማ፡ ኣብቲ ጥቓ ዶብ ኣብ እትርከብ ሓንቲ ቁሸት ከም ዝወደቐት፡ መንግስቲ ኣዘርባጃን ኣፍሊጡ።

ሰሜን ኮርያ፡ ፈተነ ክሩዝ ሚሳይል ኣካይዳ

ዝሓለፈ ረቡዕ፡ ሰሜን ኮርያ፡ ፈተነ "ስትራተጂያዊ" ክትብል ዝገለጸቶ ክሩዝ ሚሳይል፡ ካብ 5 ሽሕ ቶን ክብደት ዘለዋ ሓዳስ መርከብ ውግእ ከም ዘካየደት፡ መራኸቢ ብዙሓን ናይታ ሃገር ኣፍሊጠን።

መራሒ ናይታ ሃገር ኪም ጆንግ ኡን ድማ ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ተወሰኽቲ ዓበይቲ መራኽብ ውግእ ክፈርያ ምእዛዙ ተሓቢሩ ኣሎ።

ሰሜን ኮርያ ኑቲ ሓድሽ ፈተነ ክሩዝ ሚሳይል ተካይድ ዘላ፡ ኣመሪካን ደቡብ ኮርያን ካብ ዝመጽእ 9 መጋቢት ጀሚረን ሓባራዊ ወተሃደራዊ ልምምድ ከም ዘካይዳ ኣብ ዝገልጻሉ ዘለዋ እዋን'ዩ።

ንሓባራዊ ወተሃደራዊ ምንቅስቓሳት ኣመሪካን ደቡብ ኮርያን ኢዳ ኣጣሚራ ከም ዘይትዕዘቦ ክትገልጽ ዝጸንሐት ሰሜን ኮርያ፡ ፈተነ ንዩክሌሳዊ ኣጽዋር ክተካይድ ከም እትኽእል'ውን ክተጠንቅቕ ጸኒሓ እያ።

ሓባራዊ ወተሃደራዊ ንጥፈታት ኣመሪካን ደቡብ ኮርያን፡ ቀንዲ ምኽንያት ምኽራር ቅልውላው ሓውሲ ደሴት ኮርያ ኮይኑ ከም ዘሎ፡ ናይ ቀረባ ተዓዘብቲ የመልክቱ።

ክመጻ ንዝኽእል ጸጥታዊ ስግኣት ንምግታእ ወተሃደራዊ ዓቕማ እተደንፍዕ ዘላ ሰሜን ኮርያ፡ ተደጋጋሚ ፈተነታት ሚሳይላት ከተካይድ ምጽናሓ፡ ጸብጻባት የመልክቱ።

ኮንጎ - ብሓደጋ ምህማም መሬት ልዕሊ 200 ሰባት ሞይቶም

ኣብ ዲሞክራሲያዊት ረፓብሊክ ኮንጎ፡ ኣብ ሓደ ዘይሕጋዊ መዐደኒ 'ኮልታን' ዝተሰምየ ማዕድን ብዘጋጠመ ሓደጋ ምህማም መሬት፡ ዓሰርተታት ቈልዑ ዝርከብዎም ልዕሊ 200 ሰባት ከም ዝሞቱ ተሓቢሩ።

ቡቲ ኣብ ምብራቓዊ ክፋል ናይታ ሃገር ዘጋጠመ ሓደጋ፡ ካልኦት ሓያሎ ሰባት ደሃዮም ጠፊኡ ብምህላዉ፡ ቍጽሪ ምውታት ክዛይድ ስግኣታት ከም ዘሎ፡ ሰበ መዚ ስርሒት ምድሓን ህይወት ናይቲ ከባቢ ገሊጾም።

ጠንቂ ናይ'ቲ ምህማም መሬት፡ ኣብ'ቲ ከባቢ ዝዘነበ ብርቱዕ ዝናብ ምዃኑ'ውን እቶም ሰብ መዚ ወሲኾም ኣዘኻኺሮም።

ዝሓለፈ ጥሪ እውን፡ ኣብ'ቲ ዘይሕጋዊ መዐደኒ ቦታ ብዘጋጠመ ተመሳሳሊ ሓደጋ፡ 400 ሰባት ከም ዝሞቱ ናይ ሽው ጸብጻባት የመልክቱ።

ምብራቓዊ ክፋል ዲሞክራሲያዊት ረፓብሊክ ኮንጎ፡ ብጸጋታት ክቡራት ማዕድናት ሃብታም'ኳ እንተኾነ፡ ብሰንኪ ጸጥታዊ ዘይምርግጋእ ግና፡ ዛጊት ኣብ ምምዕባል ቍጠባ ናይ'ታ ሃገርን ምምሕያሽ መነባብሮ ህዝባን ከም ዘይወዓለ እዩም ተንተንቲ ዘመልክቱ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ.
ፋርማሲ ሺያ ጅዳ	6/3/26	ጎደና ሰጋለት ቀጣን ቁ. 6፡ (ሺያጅዳ)	07138002

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services